

**DRAMA YÖNTEMİNİN OKUL ÖNCESİ EĞİTİME
DEVAM EDEN 5-6 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARIN
RAKAM KAVRAMINI ÖĞRENMELERİNE ETKİSİ**

Abdul Samet ASLAN

Yüksek Lisans Tezi

Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı

2022

(Her hakkı saklıdır.)

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI

**DRAMA YÖNTEMİNİN OKUL ÖNCESİ EĞİTİME DEVAM EDEN 5-6 YAŞ GRUBU
ÇOCUKLARIN RAKAM KAVRAMINI ÖĞRENMELERİNE ETKİSİ**
(The Effect of the Drama Method on the Learning of the Figure Concept of 5-6 Years Old
Children Who Continuing Presschool Education)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Abdul Samet ASLAN

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali SEVEN

Erzurum
Şubat, 2022

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Abdul Samet ASLAN tarafından hazırlanan “DRAMA YÖNTEMİNİN OKUL ÖNCESİ EĞİTİME DEVAM EDEN 5-6 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARIN RAKAM KAVRAMINI ÖĞRENMELERİNE ETKİSİ” başlıklı çalışması 18 / 02 / 2022 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Eğitim Programları Ve Öğretim Bilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı:	Prof. Dr. Ali Osman ENGİN <i>Atatürk Üniversitesi</i>	Aslı ıslak imzalıdır
Danışman:	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali SEVEN <i>Atatürk Üniversitesi</i>	Aslı ıslak imzalıdır
Jüri Üyesi:	Dr. Öğr. Üyesi Mehtap KARACİL <i>Barburt Üniversitesi</i>	Aslı ıslak imzalıdır

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

.... / / 2022

Aslı ıslak imzalıdır

Prof. Dr. Adnan KÜÇÜKOĞLU

Enstitü Müdürü

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “**Drama Yönteminin Okul Öncesi Eğitime Devam Eden 5-6 Yaş Grubu Çocukların Rakam Kavramını Öğrenmelerine Etkisi**” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

18 /02/ 2022

Aslı Islak İmzalıdır

Abdul Samet ASLAN

- ☐ Tezle ilgili patent başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun /.../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) yıl süreyle engellenmiştir.
- ☐ Enstitü Yönetim Kurulunun /.../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) ay süreyle engellenmiştir.

TEŞEKKÜR

Araştırma süresince beni engin bilgileriyle aydınlatan danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali SEVEN 'e gösterdiği nazik ilgi ve ihtimamdan dolayı teşekkür ederim. Tez yazım sürecinde beni destekleyen diğer tüm hocalarıma teşekkürü borç bilirim. En anlamlı teşekkür ise desteklerini asla eksik etmeyip her daim arkamda duran sevgili aileme... Son olarak tezimdeki her türlü hata ve eksikliği kabul ediyorum ve bunların benzer çalışmalarda uyarıcı özellik taşıyacağına inanıyorum.

Abdul Samet ASLAN

ÖZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DRAMA YÖNTEMİNİN OKUL ÖNCESİ EĞİTİME DEVAM EDEN 5-6 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARIN RAKAM KAVRAMINI ÖĞRENMELERİNE ETKİSİ

Abdul Samet ASLAN

Şubat 2022, 92 Sayfa

Amaç: Araştırmanın amacı, drama yönteminin okul öncesinde eğitimini sürdüren 5-6 yaş grubu öğrencilerin rakam kavramını öğrenmelerinde akademik başarılarına etkisini incelemektir.

Yöntem: Çalışmanın modeli yarı deneysel model olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında Bayburt ili merkezinde bulunan MEB’e bağlı bir anaokulunda eğitimine devam eden 60-71 aylık 30 öğrenci oluşturmaktadır. Uygun örneklem yöntemi seçilen her bir sınıftan 15 deney, 15 kontrol olarak 30 kişiden oluşan deney ve kontrol grubu oluşturulmuştur. Deney grubuna bir ay boyunca önceden hazırlanmış drama planına uygun şekilde, haftada bir gün ve bir saatlik eğitim verilmiştir. Araştırmacının hazırladığı, demografik bilgileri toplamak için “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. “Çocukların sayı kavramına yönelik becerilerini tespit etmek amacıyla ise Arnas vd. (2003) tarafından geliştirilen “5- 6 Yaş Çocuklar İçin Sayı ve İşlem Kavramları Testi” uygulanmıştır. Uygulama öncesinde ve sonrasında deney ve kontrol gruplarına ön test ve son testler uygulanmıştır. Çocukların 5–6 yaş çocuklar için sayı ve işlem kavramları testine verdikleri cevaplar SPSS 24 programı kullanılarak çözümlenmiştir. Verilerin analizinde t testi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmada deney ve kontrol gruplarının ön test ölçümlerinin birbirine benzer olduğu, ancak son testlerde deney grubu lehine anlamlı farklılık meydana geldiği belirlenmiştir. Ayrıca deney grubu ön test son test karşılaştırması yapılmış, son test puanlarının yüksek düzeyde artış gösterdiği belirlenmiştir.

Sonuçlar: 60-71 aylık 15 öğrenciyle gerçekleştirilen drama etkinliklerinin öğrencilerde sayı ve işlem kavramlarını artırdığı ve uygulamanın başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Drama, Okul Öncesi, Rakam Kavramı

ABSTRACT

THE EFFECT OF THE DRAMA METHOD ON THE LEARNING OF THE FIGURE CONCEPT OF 5-6 YEARS OLD CHILDREN WHO CONTINUING PRESCHOOL EDUCATION

Abdul Samet ASLAN

February 2022, 92 Pages

Purpose: The aim of the research is to examine the effect of the drama method on the academic success of 5-6 year old students who continue their pre-school education in learning the concept of numbers.

Method: The model of the study was designed as quasi-experimental model. The study group of the research consists of 30 students of 60-71 months who continue their education in a kindergarten affiliated to the Ministry of National Education in the city center of Bayburt in the 2021-2022 academic year. Experiment and control groups consisting of 15 experimental and 15 control people from each class, whose appropriate sampling method was chosen, were formed. The experimental group was given one hour of training, one day a week, in accordance with the pre-prepared drama plan for a month. "Personal Information Form" prepared by the researcher was used to collect demographic information. "In order to determine the skills of children on the concept of number, Arnas et al. (2003) "Number and Operation Concepts Test for Children aged 5-6 years" was applied. Before and after the application, pre-test and post-tests were applied to the experimental and control groups. The children's answers to the test of numbers and operations concepts for children aged 5-6 were analyzed using the SPSS 24 program. The t test was used in the analysis of the data.

Findings: In the study, it was determined that the pretest measurements of the experimental and control groups were similar to each other, but there was a significant difference in favor of the experimental group in the posttests. In addition, the pretest posttest comparison of the experimental group was made and it was determined that the posttest scores increased at a high level.

Conclusions: It was concluded that the drama activities carried out with 15 students aged 60-71 months increased the number and operation concepts of the students and the application was successful.

Keywords: Drama, Preschool, Number Concept

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	iii
ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar DİZİNİ	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	x
KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ.....	ix
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
Giriş.....	1
Problem Durumu.....	1
Araştırmanın Amacı.....	2
Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi.....	2
Araştırmanın Sınırlılıkları.....	3
Varsayımlar.....	3
Terim ve Tanımlar	3
İKİNCİ BÖLÜM	4
Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar	4
Drama.....	4
Dramanın Tanımı	4
Yaratıcı Drama.....	5
Dramanın Amaçları.....	5
Dramanın Unsurları	6
Drama Aşamaları	11
Dramanın Faydaları	15
Dramanın Sınırlılıkları.....	17
Eğitimde Dramanın Önemi	19
Okul Öncesi Eğitim	22
Okul Öncesi Eğitim Programı.....	24

Okul Öncesi Eğitimde Matematik Eğitimi	27
Okul Öncesi Eğitimde Drama Yönteminin Önemi	30
Okul Öncesi Dönemde Drama Yöntemi Kullanılmasının Katkıları	32
Okul Öncesi Dönemde Drama Yöntemi Kullanılması ve Okul Öncesi Öğretmeni	32
İlgili Araştırmalar	33
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	36
Yöntem	36
Araştırma Yöntemi	36
Çalışma Grubu	36
Veri Toplama Araçları	37
Uygulama.....	38
Verilerin Analizi	39
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	40
Bulgular	40
Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular	40
Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin “5-6 yaş Çocuklar İçin Sayı ve İşlem Kavramları Testi” Puanlarının Karşılaştırılması.....	44
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	47
Tartışma ve Sonuç	47
Öneriler.....	49
KAYNAKÇA	51
EKLER	57
EK 1: Başarı Testi.....	57
Ek 2: Öğrenci Bilgi Formu	59
Ek 3: Drama Planları.....	61
Ek 4. Ölçek İzin Belgesi	77
Ek 5. Etik kurul İzin Belgesi.....	78
Ek 6. Kurum Uygulama İzin Belgesi	79
ÖZ GEÇMİŞ	80

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. <i>Başarı Ölçeği Alt Grup ÜstGrup Karşılaştırması Sonuçları</i>	37
Tablo 2. <i>Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Cinsiyet Özellikleri</i>	40
Tablo 3. <i>Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Kardeş Sayısı Özellikleri</i>	41
Tablo 4. <i>Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Doğum Sırası Özellikleri</i>	41
Tablo 5. <i>Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Anne Öğrenim Durumu Özellikleri</i>	42
Tablo 6. <i>Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Baba Öğrenim Durumu Özellikleri</i>	42
Tablo 7. <i>Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Anne Yaşı Özellikleri</i>	43
Tablo 8. <i>Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Baba Yaşı Özellikleri</i>	43
Tablo 9. <i>Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Baba Çalışma Durumu Özellikleri</i>	43
Tablo 10. <i>Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Anne Çalışma Durumu Özellikleri</i> ...	44
Tablo 11. <i>Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin “5-6 yaş Çocuklar İçin Sayı ve İşlem Kavramları Testi” Ön Test Sonuçları</i>	44
Tablo 12. <i>Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin “5-6 yaş Çocuklar İçin Sayı ve İşlem Kavramları Testi” Son Test Sonuçları</i>	45
Tablo 13. <i>Deney Grubundaki Öğrencilerin “5-6 yaş Çocuklar İçin Sayı ve İşlem Kavramları Testi” Deney Ön test ve Deney Son Test Sonuçları</i>	45
Tablo 14. <i>Kontrol Grubundaki Öğrencilerin “5-6 yaş Çocuklar İçin Sayı ve İşlem Kavramları Testi” Kontrol Ön test ve Deney Son Test Sonuçları</i>	46

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. <i>Dramada Katılımcıları Cesaretlendirme</i> (ORCHIDS, 2022).....	12
Şekil 2. <i>Eğitimde Dramanın Faydaları</i>	16
Şekil 3. <i>Drama Etkinlik Örneği</i>	20
Şekil 4. <i>Drama İle Matematik Eğitimi</i>	27

KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ

MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
YÖK	: Yüksek Öğretim Kurumu
t- testi	: Ortalamaların Karşılaştırıldığı Bağımsız Örneklem t testi
n	: Kişi Sayısı
X	: Aritmetik Ortalama
Sd	: Serbestlik Değeri
P	: Anlamlılık Değeri
N	: Kişi Sayısı
%	: Yüzde

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın problem durumu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sınırlılıklar ve varsayımlara yer verilmiştir.

Problem Durumu

Günümüzde bilim ve teknoloji alanında meydana gelen hızlı gelişmeler bireylerin yaşamlarının bir parçası haline dönüşmektedir. Bu süreçte bireylerin gelişmelere uyum sağlayarak çağın gerektirdiği bilgi, beceri ve donanıma sahip olmaları önemlidir. Bu özelliklere sahip olmayan bireylerin toplumsal yaşama uyum sağlayabilmeleri ve gelişmeleri yakından takip edebilmeleri mümkün olmamaktadır (Baki & Hacısalihoğlu-Karadeniz, 2013). Bu beceriler arasında düşünme becerileri, yaratıcılık, üretkenlik, eleştirel düşünme, anlama, akıl yürütme, etkili iletişim, empati, araştırma, organize etme ve çıkarımda bulunmak gibi önemli özellikler yer almaktadır. Bu özelliklerden bir kısmı matematiksel becerilerle ilgili olup, matematiğin bireylerin günlük yaşamında etkili kullanılmasını gerektirmektedir (Charlesworth & Lind, 2010). Matematiksel beceriler, genellikle soyut özellikler taşıması nedeniyle bireylerin, kazanımında zorlandıkları beceriler arasında yer alır. Matematiğin ve matematiksel becerileri bireylere kazandırılması eğitimin önemli ve öncelikli hedefleri arasındadır. Bu amaca bağlı olarak matematiksel beceriler okul öncesi dönemden itibaren örgün eğitim süreçlerinin tamamında etkili bir şekilde verilmeye çalışılmaktadır (Akman, 2002).

Her öğretim kademesinde farklı niteliklerde becerilerin kazandırılması amaçlamakta olup, özellikle okul öncesi dönemde çocukların matematiğe ilişkin becerileri kazanmalarını eğitsel oyun ve drama gibi etkinliklerde gerçekleştirilmektedir. Çünkü bu dönemde çocukların birçok yaşamsal beceriye sahip olmalarının yanında önemli ölçüde okuma ve yazma becerisini de sahip değillerdir (Masoumi-Moghaddam, 2018). Dolayısıyla çocukların ilişki kurma, problem çözme, anlama, yorumlama, çıkarımda bulunma ve işlem becerilerinin gelişimi belirli düzeylerde ve oyunla gerçekleştirilmektedir. Drama etkinlikleri okul öncesi dönemde bu becerilerin öğrencilere kazandırılması bakımından önemli bir yere sahiptir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, drama yönteminin okul öncesinde eğitimini sürdüren 5-6 yaş grubu öğrencilerin rakam kavramını öğrenmelerinde akademik başarılarına etkisini incelemektir. Bu nedenle araştırmanın problemi; “okul öncesi öğretmenlerinin sınıflarında “Rakam Kavramı” öğretirlerken yaşadıkları sorunlar nelerdir?” olarak belirlenmiştir.

1. Okul öncesinde eğitimini sürdüren 5-6 yaş çocuklarına “Rakam Kavramı” öğretilirken drama yöntemi kullanılan grubun başarı puanları ile geleneksel öğretim yöntemlerinin kullanıldığı grubunun başarı puanları(ön test-son test) arasında bir fark bulunmakta mıdır?
2. Drama uygulaması öncesinde kontrol ve deney gruplarında 5-6 yaş çocukların matematiksel becerileri anlamlı farklılık göstermekte midir?
3. Drama uygulaması sonrasında kontrol ve deney gruplarında 5-6 yaş çocukların matematiksel becerileri anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi

Ülkemizin eğitim sisteminin bir parçası olan ve eğitim sistemimizde önemli bir yere sahip olan okul öncesi eğitim, bireylerin ilkökul öncesinde yaşamsal becerileri kazanmaları ve ilkökula hazırlanmaları bakımından son derece önemlidir. Bu nedenle, Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde görev yapan öğretmenlerin önemli bir bölümü okul öncesi eğitim sınıflarında eğitim vermektedir (MEB, 2003). Okul öncesi eğitim çocuklarda akademik bilgi ve becerilerden daha çok konuşma, iletişim kurma, düşünme, ilişki kurma, sayma, uzamsal düşünme gibi becerileri kazandıkları bir eğitim dönemini ifade etmektedir. Bu bakımından okul öncesi eğitimdeki öğrencilerin, gelişimleri üzerinde drama yöntemi kullanılarak verilen eğitimlerin önemi oldukça büyüktür. Drama yöntemi öğrencilerde dil ve iletişim becerilerinin yanında matematiksel ve yaşamsal becerilerin öne çıktığı, bireyin kendini ifade etmesini sağlayan önemli bir yöntemdir. Bu yöntemin okul öncesi eğitimde kullanılması, özellikle bu dönemdeki çocukların gelişimsel özellikleri bakımından hayati öneme sahiptir.

Drama uygulamalarının başarıya ulaşması için eğitimin öğretmen, ebeveyn, okul yönetimi ve öğrencilerin birlikte hareket etmeleri gerekmekte olup, tüm paydaşlarının üzerine düşen sorumlulukları bulunmaktadır. Drama yönteminin eğitimdeki önemi ve okul öncesi dönem çocuklarında becerileri geliştirmeye yönelik yapılan çalışmalar dikkate alındığında,

çeşitli becerilerin bu yöntemle kullanıldığı, ilişkisel ve deneysel çalışmaların yapıldığı görülmektedir. Dolayısıyla bu yöntemin farklı becerilerle ilişkilendirilmesi eğitim faaliyetlerinin başarılı olması ve bireylere temel becerilerin kazandırılmasında en uygun yöntemin ortaya çıkarılması bakımından önemlidir. Bu araştırma ise, okul öncesi eğitime devam eden 60-71 aylık çocukların matematiksel becerileri kazanmalarında drama tekniğinin incelenmesi bakımından önemlidir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma 2021-2022 eğitim öğretim yılında, Bayburt ilindeki bir okul öncesi eğitim kurumunda eğitim almakta olan 30 (15 deney-15 kontrol grubu) öğrenciye uygulanan 39 maddelik Sayı ve İşlem Kavramları Testinden elde edilen veriler ile sınırlıdır.

Varsayımlar

Araştırmada öğrencilerin değerlendirilmesinde kullanılan ölçeğin geçerlik ve güvenirlik özelliklerine sahip olduğu, öğrencilerin araştırmaya gönüllü olarak dahil edildikleri ve drama etkinliklerinin matematiksel becerileri kazandırmak için yeterli olduğu varsayılmaktadır.

Terim ve Tanımlar

Drama: Genellikle önceden kurgulanan ve oyuncular tarafından canlandırılan anlatı türüdür (Hillyard, 2016).

Yaratıcı Drama: Bireylerde düşünme, karar verme, analiz ve dil becerilerinin geliştirilmesini amaçlayan, öncen kurgulanmış bir metne dayalı olmayan drama türüdür (Mattevi ,2005).

Okul Öncesi Eğitim: Çocukların ilkökul eğitimi öncesinde temel yaşamsal bilgi ve becerileri kazandıkları, aynı zamanda onları ilkökula hazırlayan, çocuğun doğumundan itibaren ilkökula başlaması arasındaki sürede verilen eğitimi ifade etmektedir (MEB, 2013).

Matematiksel Beceri: Bireylerde toplama, çıkarma, çarpma, bölme, hesaplama, düşünme, uzamsal beceriler, şekil becerisi, yorumlama, çıkarımda bulunma, muhakeme gibi becerilerin kullanımını ifade etmektedir (Masoumi-Moghaddam, 2018).

İKİNCİ BÖLÜM

Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Araştırmanın bu bölümünde araştırma konusu ile ilgili olarak drama kavramı, dramanın uygulama aşamaları, dramanın eğitimde kullanımı, matematiksel beceriler ve okul öncesi eğitime ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

Drama

Dramanın Tanımı

Çocukların edebi eserlerle karşılaşmaları bebeklik dönemlerinden itibaren mümkün olmaktadır. Bu dönemlerde çocuklar şiirler, tekerlemeler, hikaye ve masallarla tanışmaktadır (Yıldız, 2021). Çocukların büyümesi ile birlikte düzeylerine uygun olarak farklı türlerde edebi ürünler ile tanışmaları, bizzat kendilerinin edebi türleri okuma ve anlama becerilerine sahip olmaları mümkündür (Polat & Bayram, 2021). Çocukların küçük yaşlardan itibaren, özellikle okul öncesi dönemde tanıştıkları önemli edebi türlerden biri de dramadır. Drama genellikle önceden hazırlanmış bir metne bağlı olarak oyuncuların belirli rolleri yerine getirmeleri şeklinde gerçekleşmekle birlikte, önceden hazırlanmayan ve gelişigüzel şekilde ortaya çıkan bir etkinlik olarak yaratıcı drama şeklinde de gerçekleşebilir (Khosronejad & Parviz, 2005).

Drama, lider ve katılımcılar tarafından rol oynama, doğaçlama vb. tekniklerin kullanarak herhangi bir olayın, kavramın, düşüncenin ve konunun atölye ortamlarında canlandırılmasıdır (Banerjee, 2014). Drama, önceden yazılmış bir metne bağlı kalmayan, katılımcıların kendi yaratıcı buluşlarına, özgür düşüncelerine, anılarına ve bilgilerine dayanarak oluşturulan eylem durumları ve doğaçlamalardır (Bsharat & Behak, 2021; Momeni, Khaki ve Amini, 2017). Dramanın temel tanımlarından biri de şu şekildedir: Drama hayattaki yaşanmış gerçek dramatik anların, grup çalışmalarıyla, oyunsu özellikleri taşıyan süreçlerle tiyatro tekniklerini de kullanarak yeniden canlandırılmasıdır (Mattevi, 2005). Eğitimde drama ise; öğrenci merkezli, öğrenenin aktif olduğu, kalıcı öğrenmelerin sağlandığı, yaparak yaşayarak yapılan çağdaş öğrenme yöntemleri arasında kabul edilen bir öğretim biçimidir (Sağlam, 2018; Watkins, 2018).

Yaratıcı Drama

Yaratıcı drama, bir lider tarafından yönlendirilen katılımcıların deneyimlerini kullanarak bir konuyu canlandırmasıdır. Yaratıcı drama doğaçlama ve süreç odaklı bir formdur (İrugalbandara, 2020). Yaratıcı drama bireyin entelektüel ağının etkinleştirmesini içeren bir düşünme sürecidir. Dramada birey ilişkileri, drama teknikleri ve doğaçlama kullanılarak grup çalışması yoluyla incelenir. Yaratıcı dramada ise katılımcılar yazılı olmayan düşüncelerine, icatlarına, bilgilerine ve deneyimlerine dayanan eylemler gerçekleştirir. Bu süreç bireyin geçmiş yaşam deneyimlerini yeniden yapılandırmasına fırsat sağlar (Cotton & Toft, 2019; Karakelle, 2009).

Yaratıcı drama, başlı başına bir alandır. Eğitimde bir yöntem olarak kullanıldığında etkili sonuçlar ortaya çıkabilmektedir. Yaratıcı drama yönteminde farklı teknikler ve uygulamalar yer almaktadır. Bu teknik ve uygulamalar katılımcılara yaparak yaşayarak kendini ifade etme olanakları sunar (Namdar & Çamadan, 2016).

Eğitici drama ile yaratıcı drama aynı tanım kapsamında ele alınır. Bu yüzden eğitimde yaratıcı drama, doğaçlama, rol oynama gibi tekniklerden yararlanılarak, grubun tecrübelerinden faydalanılarak konunun canlandırılmasına dayanır (Masoumi-Moghaddam, 2018). Yaratıcı drama kavramının kendine özgü bağımsız alan ve yöntem boyutları vardır. Bu yöntem ve alanlar doğaçlama, rol oynama, rol değiştirme, rol içinde yazma, öğretmenin role girmesi, donuk imge vb. tekniklerdir. Bu teknikler yaratıcı dramanın derslerde bir yöntem olarak kullanılmasına gönderme yapar (Adıgüzel, 2018; Ali & Khadim, 2021).

Dramanın Amaçları

Drama, çocuklarda bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerin gelişimini desteklemektedir. İçerisinde oyun gibi sosyal etkileşimlerinde bulunduğu dramanın uygulanmasında bazı temel amaçlar bulunmaktadır.

Bunlar genel olarak şu şekilde ifade edilebilir (Law, 2021; Yumurtacı & Mede, 2021);

- Bireylerde iletişim becerilerini geliştirme,
- Yaratıcılık ve estetik duyguların gelişimi,
- İş birliği becerisi,
- Karar verme ve kendine güven becerisi,
- Deneyim kazanma,
- Eleştirel düşünme,
- Özsaygı ve özgüven,

- Empati becerisi,
- Somutlaştırma,
- Başkalarının değerlinin ve özelliklerinin farkında olma,
- Somutlaştırma yapabilme,
- Problem çözme becerilerinin gelişimi,
- Plan yapma ve organize etme becerileri,
- Hayal gücü, duygu ve düşüncelerin gelişimi,
- Kelime dağarcığının gelişimi şeklindedir

Dramanın Unsurları

Drama uygulamaları bir grup eşliğinde sürdürülmektedir. Bu grup içerisinde her bireyin çeşitli rolleri ve sorumlulukları bulunmaktadır. Dramada temel roller eğitmen, teknikler, konu-tema, mekan, canlandırma, yaşantı ve tecrübedir (Banerjee, 2014, Mattevi, 2005). Dramanın bütün yönleriyle başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesi, etkili bir drama lideri ile mümkün olabilir. Drama lideri dramanın başlangıcından son aşamasına kadar bütün süreçlerde etkili olan, sunumu yapan ve dramanın değerlendirilmesini sağlayan kişidir (Yenilmez & Uygan, 2010). Gerekğinde drama eğitmeni drama sürecinin bir parçası olarak, kendisi etkinliğe katabilir. Çocuklarda dramaya ve rollere yönelik bilgilerin gelişimini sağlar. Drama liderinin, dramayı planlama aşamasında karakterler, materyaller, mekan ve konu gibi özellikler birbiriyle eşleştirilerek en etkili bir sunum için çalışmalar yapabilmelidir (Akyol, 2003).

Drama liderinin drama etkinliği planlamasında bazı özelliklere dikkat etmesi gerekmektedir (Adıgüzel, 2018; Kesici, 2021). Bunlar;

- Tematik ağlar kurma,
- Paradokslar kullanma,
- Stratejiler geliştirme,
- Farklı yöntem ve teknikler kullanma,
- Grup ilişkilerini geliştirme,
- Sınıflandırabilme,
- Görselleştirebilme,
- Drama metinleri oluşturma,
- Açık uçlu ve yanıtlanmamış sorular geliştirme,
- Merak uyandırma,

- Sorun ve problem durumları hazırlama,
- Katılımcıların problemi hissetmelerini sağlama,
- Yaş ve gelişimsel özellikleri dikkate alma,
- Katılımcılar arasında cinsiyet gibi çeşitli özelliklere göre herhangi bir ayırım yapılmadan her katılımcının etkin katılımını sağlama,

Görüldüğü üzere dramada eğitmenin drama liderinin sahip olması gereken birtakım özellikler bulunmaktadır. Dolayısıyla drama eğitmeninin drama ile ilgili eğitim almış olması ve becerilerinin bu yönde gelişmiş olması önemlidir. Drama lideri üretken ve yaratıcı bir kişiliğe sahip olmasının yanında, eğitim psikolojisi, eğitim felsefesi, gelişim psikolojisi, tiyatro, müzik, dans ve oyun gibi çeşitli alanlarda eğitimler almış ve kendini geliştirmiş olması önemlidir (Adıgüzel, 2008). Çünkü drama bireyin birden fazla özelliğinin aktif olarak kullanıldığı disiplinler arası bir yaklaşım gerektirir.

Drama eğitmeni dramanın en önemli unsurlarından biridir. Eğitmen dramanın amacını ve amaca ulaşmak için hangi yöntemlerin nasıl kullanılacağını belirler. Drama süreci boyunca kullanılacak olan araç gereç ve materyallerin temin edilmesi ve kullanılmasına ilişkin süreçleri izler (Momeni, Khaki & Amini, 2017). Drama eğitmeni bu özelliği nedeniyle dramayı gözlemleyen bir özelliğe de sahiptir. Drama lideri dramada yer alacak olan katılımcıların özelliklerine göre kendilerine rol verir. Eğitmen iletişime açık olma, katılımcılara güven verme, karar verme ve sorumluluk becerilerine sahip olmalıdır (Özçelik ve Aydeniz, 2012).

Drama eğitmeni bir lider ya da öğretmen olarak katılımcılara rehberlik eden, çocukların hayal etmelerini sağlayan, bütün katılımcıların drama etkinliğine aktif olarak katılmalarını sağlayan, katılımcılar arasında etkileşimi planlayan, zihinsel ve fiziksel bütünleşmenin gerçekleşmesini destekleyen, süreci yönetebilen bir özelliğe sahip olmalıdır. Çünkü bu özellikler drama etkinliklerinin ayrılmaz bir parçası olarak görülmektedir (Sağlam, 2018).

Bunun yanında drama liderinin kişisel özellikleri bakımından esnek, tutarlı, açık fikirli, gelişime açık özelliklere sahip olması önemlidir. Eğitimde çocukların özelliklerinin dikkate alındığı, bireysel özelliklerinin farkında olduğu drama çalışmaları genellikle okul öncesi ve ilköğretim kademelerinde gerçekleştirilmektedir (Kesici, 2021). Bu okullarda görevli olan okul öncesi öğretmenleri ve sınıf öğretmenleri drama faaliyetlerini gerçekleştiren eğitmen konumunda olmaktadır. Dolayısıyla okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin drama ile ilgili eğitim almaları çeşitli konuların drama etkinliği ile çocuklara nasıl daha etkili bir şekilde

kazandırılması gerektiği ile ilgili bilgi sahibi olmaları gerekmektedir (Namdar, Aykaç & Çöl, 2021).

Öğretmenlerin yetiştirilmesinde ve hizmet içi eğitim süreçlerinde drama etkinlikleri ile ilgili uygulamaya yönelik faaliyetlere yer verilmesi gerekir. Drama lideri olarak öğretmenler konuyu belirleme, katılımcıları ve rolleri belirleme, süreci yönetme ve değerlendirme gibi becerilere sahip olmak durumundadırlar. Bu özelliklere sahip olan öğretmenlerin drama faaliyetlerini başarılı bir şekilde gerçekleştirmeleri ve öğrencilerin öğrenmelerinde alternatif yöntemleri kullanmaları daha kolay hale gelebilir (Polat & Bayram, 2021).

Drama, grupta yapılan etkinliklerden biri olarak katılımcıların etkinliğe gönüllü olarak dahil edilmesi ve rollerini benimsemeleri önemlidir. Gönüllü dahil edilmeyen katılımcıların kendilerine ait rolleri gerektiği şekilde yerine getirmeleri mümkün olmamaktadır. Ayrıca grupta her bireyin diğer grup üyeleri ile uyumlu olması, rol paylaşımında belirli bir amaca yönelik görevlere sağlıklı bir şekilde yerine getirmeleri önemlidir (Yıldız, 2021).

Drama çalışmalarının gerçekleştirilebilmesi amacıyla öncelikle bir grubun oluşturulması gerekir. Drama gruplarında bireylerin sahip oldukları deneyimler, cinsiyet özellikleri, yaş grubu, istekleri, ilgileri ve sosyoekonomik özellikleri dramanın verimliliğini ve bütünlüğünü etkilemektedir. Dolayısıyla bu özelliklerin grup oluşturulurken dikkate alınması gerekir (Baki & Hacısalıhoğlu-Karadeniz, 2013). Drama katılımcılara sosyal bir öğrenme ortamı sunar ve bu ortamda her birey farklı öğrenme şekilleri ile belirli kazanımlar elde eder. Grup içerisinde bireyler diğer grup üyeleriyle etkileşimler kurarak sosyal özellikler geliştirirler ve grup üyelerinin birbirlerine desteklemesi sağlanabilir.

Dramanın gerçekleştirilmesindeki ön koşullardan biri de drama grubunun ve katılımcıların etkinliğe hazır olmalarıdır. Bu durum katılımcıların kendilerini güvende ve rahat hissetmeleri, hazır olmaları ve öğrenmeye istekli olmaları ile ilişkilidir (Akman, 2002). Drama etkinliğine katılan öğrenciler de grup etkileşimi artar ve grubun üyesi olmaktan zevk alırlar. Aynı zamanda bu çocuklarda öğrenmeye istekli olma, iş birliği ile çalışabilme, farklılıklara saygı gösterme, empati yapabilme, kendini değerli hissetme ve sosyo-kültürel değerlerin gelişimi gibi özellikler ortaya çıkmaktadır (Aksu & Kul, 2017).

Dramanın öğrencilere sağladığı faydalardan biri de ilgi ve ihtiyaçlarının farkına varmalarıdır. Dolayısıyla drama, öğrencinin kendisini tanımasına yardımcı olur. Drama sayesinde katılımcılar becerilerini geliştirebilir, duygu, düşünce ve hayallerini ifade etme imkanı elde ederler (Polat-Unutkan, 2007). Bu bakımdan çocuklarda dil gelişimi de desteklenmiş olur. Kendini yeterince ifade edemeyen, duygu ve düşüncelerini karşı tarafa

açıklamakta zorluk yaşayan çocukların bu becerilerinin gelişiminde drama etkili bir yöntem olarak görülebilir (Baroody & Dowker, 2003).

Dramanın önemli unsurlarından biri de mekandır. Dramada mekan etkinliklerin gerçekleştirildiği çalışma ortamı, sınıf ortamı, salon ya da açık bir alan şeklinde olabilir. Drama ortamı bireylerin kendilerini rahat ve güvende hissedebilecekleri bir özelliğe sahip olmalıdır (Chernoff, Flanagan, McPhee & Park, 2007). Ortamın bireyi rahatlatıcı olması, sıcaklık, ışıklandırma ve ses gibi özellikler açısından yeterli düzeyde olması önemlidir. Okullarda drama ortamları çocukların rahat olabilecekleri, bedelli kıyafetleri kullanabildikleri ve ayakkabılarını da çıkararak dolaşabilecekleri bir zeminde gerçekleştirilmektedir. Dramanın uygulanabilmesi için düzenlenmiş uygun ve güvenli bir mekanın oluşturulması önemlidir (Gülderen & Uysal, 2020). Bu çevrede çocukların hareketlerinin rahat olabilmesi, gerekli materyallerinin bulunması ve kendilerini güvende hissetmeleri gerekmektedir.

Fiziksel olarak açık ya da kapalı ortamlarda gerçekleştirilebilen drama çalışmaları için, mekanın özellikle düzenlenmesi önemlidir. Drama ortamının düzenlenmesi çocukların rollerine uyum sağlayabilmeleri ve drama etkinliğinden yüksek düzeyde verim elde edilebilmesini kolaylaştırır (Lin, 2021). Bu amaçla drama ortamında halı ya da halıfleks gibi materyallerle zemin kaplanır ve bunun dışında dolap, masa sandalye gibi rahatsız edici ve hareket alanını daraltıcı unsurlar ortamdaki çıkarılır. Aynı zamanda ortamın ışık ve ses bakımından da düzenlenmesi gerekir. Aşırı ya da yetersiz ışık öğrencilerin konsantrasyonunu olumsuz etkileyebilir (Özkan & Tuğluk, 2018). Bunun yanında ortamda ya da çevrede gürültü olması drama etkinliğinin istenildiği şekilde gerçekleşmesini engelleyebilir. Ortamın düzenlenmesi çocukların bilişsel ve duygusal özelliklerinin bir bütün olarak drama etkinliğine katmalarına yardımcı olur.

Drama etkinliğinin amacına göre ortamda bazı materyallerin bulunması gerekebilir (Kariuki & Humphrey, 2006). Bunlar kostümler, broşürler, minder, dergi boya, kukla, müzik aletleri, filmler ya da Şekil kağıtları şeklinde olabilir. Özellikle okul öncesi dönem çocuklarına yönelik yapılacak drama etkinliklerinde çocukların duyularına hitap edecek materyallerinin bulunması ve seviyeye uygun olması gerekmektedir (Wagner, 2002).

Dramanın diğer temel unsurlarından birisi konudur. Konu, bireylerin ele aldığı duygu ve düşüncelerle ifade etmek istedikleri özelliklerdir. Dramanın konuları belirli kişilerin yaşamlarına, belirli olay ve olgulara yönelik olabileceği gibi çeşitli konularda dramalar gerçekleştirilebilir. Dramada konu seçiminde dikkat edilmesi gereken hususlar; dramayı gerçekleştiren katılımcıların yaş grubuna uygun olması, bireylerin duygusal özelliklerinin

tamamına hitap etmesi, bütün bireylerin aktif katılımını gerektirmesi şeklinde ifade edilebilir (Gürol, 2003).

Drama sahip olduğu özellikler nedeniyle uzun bir zaman gerektirmektedir. Çünkü belirli bir metne bağlı olsa da olmasa da içerisinde rol oynama, doğaçlama, dramatizasyon ve çeşitli oyun teknikleri bulunmaktadır. Bu teknikler grup halinde yapılacak faaliyetleri gerektirmekte olup, hazırlık uygulama ve değerlendirme gibi süreçlere sahiptir. Dolayısıyla dramanın gerçekleştirilmesi belirli bir zaman diliminin planlanmasını, bu zaman dilimi içerisinde gerekli materyallerin hazırlanmasını, katılımcıların ve sürenin dikkate alınmasını gerektirir (Lin, 2021).

Dramanın hazırlanmasında bazı noktalara dikkat edilmesi gerekmektedir. Bunlar genel olarak şu şekilde ifade edilebilir (Masoumi-Moghaddam, 2018; Özkan & Tuğluk, 2018; Wagner, 2002; Watkins, 2018);

- Rollerin belirlenmesi: Çocukların oynayacakları rollerin hangileri olduğu ve hangi karakteri canlandıracakları belirlenmelidir.
- Temanın seçilmesi: Çocuklara öğretmek istenilen özellikler ve amacın açık bir şekilde ifade edilmesi gerekir.
- Çevre düzenleme: Dramanın gerçekleştirileceği çevrenin amaca ve katılımcıların özelliklerine göre nasıl bir çevre olması gerektiğine karar verilmesi ve buna göre çevrenin düzenlenmesi önemlidir.
- Eğitiminin rolü: Drama etkinliklerinde eğitimci doğrudan oyun içerisinde katılımcı bir role sahip olabilir ya da oyunun dışında kalabilir. Dolayısıyla eğitiminin drama etkinliğindeki rolünün önceden belirlenmesi gerekir.
- Odak noktası seçimi: Katılımcıların drama etkinliğinde odaklanmak istedikleri temel problemin ne olduğunun belirlenmesi önemlidir.
- Çerçevenin belirlenmesi: Bireylerin drama etkinliğinde gösterecekleri rollerin hangi bakış açısıyla değerlendirilmesi gerektiğini belirlenmesi gerekir.

Drama etkinlikleri her yaş grubunda bireylerin gerçekleştirebileceği bir etkinlik olup, seyircilere sunum ya da profesyonellik gibi özellikler içermemektedir. Dolayısı ile planlama aşamasında seyircilere yönelik bir plan hazırlanmasına ihtiyaç bulunmamaktadır. Dramaya katılacak olan bireylerin gönüllü olması ve zorlanmaması, dramadan beklenen verimliliğin ortaya çıkmasında son derece etkilidir (Irugalbandara, 2020). Çünkü bireyler zorlandıklarında kendilerine verilen rolleri gerçekçi bir şekilde yerine getirmekte zorlanırlar. Dolayısıyla drama etkinliğinin verimli ve başarılı bir şekilde gerçekleşmesi zorlaşabilir.

Çocukların canlandırmayı istedikleri karakter hakkında bilgi sahibi olmaları ve karakteri benimsemeleri son derece önemlidir. Drama ortamında çocuklara baskı unsuru oluşturabilecek ve kaygılarını yükseltecek herhangi bir özelliğin bulunmaması gerekir (Yumurtacı & Mede, 2021). Dolayısıyla drama çocukların doğal oldukları bir süreci ve kendilerini rahat hissetmelerini önemsemektedir.

Yaratıcı dramada doğaçlama, eş zamanlı doğaçlama, rol oynama, rol değiştirme, öykü oluşturma, rol koridoru, pandomim, sıcak sandalye, bilinç koridoru, iç ses, paralel çalışma, donuk imge, fotoğraf karesi gibi teknikler kullanılabilmektedir (Bsharat & Behak, 2021). Dramada kullanılan bu teknikler oyuncuların sahnede nerede hareket ettiği, bunun seyirciye ne ilettiği ve bunun drama üzerindeki etkisi ve aktörlerin karakterizasyona yardımcı olmak için kullandıkları fiziksel yöntemlerdir. Hareket seçimi, yalnızca bir oyunda herhangi bir anda bir karakterin duygularını değil, aynı zamanda görsel etki açısından en etkili olanı da hesaba katmalıdır (Banerjee, 2014).

Drama Aşamaları

Drama uygulamalarının çeşitli aşamaları bulunmaktadır. Dramadan beklenen yararın gerçekleştirilebilmesi için öncelikle dramanın belirlenen aşamalarda planlanması ve buna göre gerçekleştirilmesi önemlidir. Dramada ısınma çalışmaları, oynama, doğaçlama ve değerlendirme şeklinde aşamalar bulunmaktadır (Hillyard, 2016).

Hazırlık ya da ısınma aşaması ya drama çalışmalarına katılan bireylerin dramayı benimsemeleri, rollerine alışmaları, yakınlık kurmaları drama ekibinde bulunan diğer katılımcılar ile tanışmaları ve uyum sağlamaları gibi süreçleri içermektedir. Bu aşamada spor, harekete geçme ve dans gibi faaliyetler yapılarak ısınma gerçekleştirilir. Isınmanın temel amacı bireyin bedensel hareketliliğinin sağlanması ve canlandırma aşamasına hazır olmalarıdır. Isınma aşamasında bireyler birbiriyle tanışır, etkileşimler gerçekleştirir ve karşılıklı güven oluşur (Chernoff, Flanagan, McPhee & Park, 2007; Khosronejad & Parviz, 2013; Namdar, Aykaç & Çöl, 2021).

Şekil 1. *Dramada Katılımcıları Cesaretlendirme* (ORCHIDS, 2022)

Dramanın diğer bir aşaması canlandırmadır. Canlandırma, bireylerin bir durumu, olayı ya da karakteri rol oynama yöntemiyle dramatize etmeleridir. Bu canlandırmalar grup halinde ya da bireysel olarak yapılabilmektedir. Canlandırma aşaması, katılımcıların doğaçlama yaptıkları ve rol oynama gibi çeşitli tekniklerin kullanıldığı aşamadır (Ni'mah, 2021). Bu aşamada bireylerin yaratıcılıkları oldukça önemlidir. Oyun kurma, oyunu sürdürme, belirli bir amaca ulaşma ve diğer katılımcılarla uyumlu olma, dramanın etkili/başarılı olmasını sağlamaktadır. Canlandırma aşamasında bireyler önceden belirlenmiş rolleri gerçekleştirebilecekleri gibi, tamamen doğal gelişen, yaratıcılıkların daha fazla öne çıktığı ve bir metne bağlı olmadan da gerçekleştirilebilir (Bsharat & Behak, 2021).

Dramanın son aşaması ise değerlendirmedir. Bu aşamada katılımcılar drama çalışmalarını değerlendirir, karakterler ve olaylar ile ilgili tartışmalar yaparlar. Bu aşamada eğitmen/lider açık uçlu sorular sorarak katılımcıların süreci değerlendirmelerini sağlar. Katılımcılar duygu ve düşüncelerini paylaşırlar, kazanımlara yönelik değerlendirmeler yaparlar. Bu aşama tecrübe ve deneyimlerin paylaşılması bakımından önemlidir (Yıldız, 2021).

Dramanın bu aşamasında katılımcıların birbirlerini tanımaları ve uyum sağlamaları amaçlanmaktadır (Namdar, Aykaç & Çöl, 2021). Ayrıca ısınma çalışmaları çocukların oyun aşamasına hazırlanmalarını, bedensel olarak rahatlamalarını ve gereken ilgi ve isteğin

oluşturulmasını da amaçlar. Bu aşamada çocukların gruba uyumu, iletişime açık hale gelmeleri, duyarlarını kullanmaları, bedenlerinin farkına varmaları ve gözlem yeteneğini geliştirmeleri desteklenmektedir (Polat & Bayram, 2021).

Isınma çalışmaları çocukların oyuna katılma isteklerini arttırmakta, grubun birbirine, oyunlara ve drama çalışmasına ısınmasını aynı zamanda rahatlamasını sağlamaktadır (Yenilmez & Uygan, 2010). Isınma sırasında taklit yürüyüşleri, zıplama, koşma, adımlama, sıçrama, jimnastik çalışmaları, müzik eşliğinde yürüyüşler, top vb. nesnelerin kullanılması ile yapılan çalışmalar, tekerlemeler, parmak oyunları, şarkılar ve şiirlerle yapılan çeşitli hareketli çalışmalar yapılabilir. Kuralları belli olan bu aşama lider tarafından yönetilir (Sağlam, 2018).

Dramada tiyatro teknikleri kullanılarak uygulamalar yapılır. Bu teknikler dramanın oyun aşamasında kullanılan pandomim, doğaçlama, rol oynama ve dramatizasyondur. Oyun aşamasında bu tekniklerden amaca uygun olan biri veya birkaçı birlikte kullanılarak çalışma yapılır (Özçelik & Aydeniz, 2012). Dramanın oyun aşamasında lider amaçladığı kavram ve becerileri kazandırmak için bu tekniklerden yararlanır.

Pandomim: Pandomim bir fikrin, düşüncenin, olayın, durumun, yaşantının ve bir kavramın sözcük olmadan mimikler ve hareketlerle ifade edilmesidir. Başka bir deyişle pandomim sözsüz oyundur, fikirlerin kelimeler olmadan anlatılmasıdır (Gürbüz, 2021). Okul öncesi dönemdeki çocuklar pandomim yapmaktan çok hoşlanırlar. Pandomim çocukların oyun sırasında dikkatlerini vücutlarına yoğunlaştırmaları açısından önemli katkılarda bulunur (Polat & Bayram, 2021).

Pandomim çalışmaları planlanırken öğretmenin dikkat etmesi gereken en önemli nokta çocukların yaşantılarını göz önünde bulundurmadır (Namdar, Aykaç & Çöl, 2021). Eğer çocuk öğretmenin planladığı yaşantı ile ilgili bir deneyime sahip değilse pandomim çalışması amacına ulaşamaz. Örneğin, çocuk hiç aslan görmemişse ondan aslan taklidi yapması beklenemez. Ayrıca öğretmenin dikkat etmesi gereken bir başka özellik ise basitten zora ilkesini uygulamaya koymasındır. Çocuklara önce basit canlandırmalar verilmeli ve daha sonra gitgide artan karmaşık durumlara doğru çalışmalar sürdürülmelidir (Yıldız, 2021). Öğretmen pandomim çalışmalarını planlarken grubun büyüklüğü, çalışmanın süresi ve çalışma mekanının düzenlenmesi konularına dikkat etmelidir. Pandomim çalışmalarında lider müzikten yararlanarak içeriğin çekici, zengin olmasını çocukların katılımını ve aldıkları hazı arttırmayı sağlayabilir (Adıgüzel, 2018; Özçelik & Aydeniz, 2012).

Çocuklar pandomim yaparken yaşantılarını yinelerler ve diğer grup üyelerinin yaşantılarını paylaşırlar. Bununla birlikte farklı deneyimleri tanıma ve kendi deneyimlerini pekiştirme fırsatı bulurlar. Çocuklar özellikle duygu ve düşüncelerinin farkına vararak

karşılaşacakları yeni duygusal durumlara uyum sağlayabilirler (Akyol, 2003). Ayrıca pandomim çalışmaları çocukların zihinsel gelişiminin yanı sıra harekete dayalı olduğu için motor becerilerinin de gelişmesinde önemli etkiye sahiptir. Çocukların kendine güvenlerinin geliştirilmesinde ve iletişim becerilerinin desteklenmesinde de pandomim oldukça etkilidir (Aydın, 2021).

Rol oynama ve Doğaçlama: Rol oynama bir kişinin diğer kişi ya da kişileri, hayvanları, nesneleri vb. varlıkları hayali ya da gerçek durumlardan yararlanarak taklit etmesi anlamına gelmektedir. Öğretim etkinliğinin somut durumlara kavuşturulmasında olguları ve olayları incelemenin en aktif yollarından biri rol oynamadır (Kesici, 2021; Van de Walle, 2007). Çocuklar oyun sırasında üstlendikleri rol ile kendilerini başkalarının yerine koyarak yeni deneyimler edinirler, farklı bakış açısı kazanırlar, başkalarının duygu ve düşüncelerini anlarlar, farklılıkları öğrenir ve farklılıklara saygı geliştirirler. Rol oynama yöntemi ile çocuklar tek başlarına ya da grupla birlikte bir durumu, bir olayı, bir konuyu ve bir problemi inceleyerek çözüm yolları üretirler (Aykaç & Köğce, 2020).

Drama gerçek yaşantı ürünü bir çalışma olduğu için rol oynama sayesinde çocuklar gelecekte karşılaşılabilecekleri çeşitli olayları ve olguları önceden sinema ve ön bilgiler edinme şansına sahip olmaktadır (Chernoff, Flanagan, McPhee & Park, 2007). İnsan yaşantısındaki kişiler arası iletişimi, kültürünün getirdiklerini ve karmaşık toplumsal yapıyı keşfederek öğrenirler (NRC, 2009). Rol oynama sayesinde çocukların birçok duyu organı harekete geçirilir ve aktifleşen duyular sayesinde anlaşılması güç ilişkiler anlaşılır hale gelir. Rol oynama aynı zamanda kişilerin kendilerini ve başkalarını daha iyi anlamasına, yaratıcılığın ve öz güvenin gelişmesine ve birlikte çalışma alışkanlığının kazanılmasına yardımcı olur. Rol oynama yaparak yasayarak öğrenmeyi içinde barındıran dramatik etkinlik esaslı bir yöntemdir (Akköse, 2008).

Doğaçlama, eğitmenlerin (liderlerin) esnek bir şekilde yararlandıkları katılımcıların başkasının bakış açısını almasını sağlayan bir araçtır (Polat-Unutkan, 2007). Doğaçlama, rol oynama ve pandomim gibi kuralları kesin olarak belirlenmemiş bir şekilde bir konu veya temadan yola çıkılarak saptanan hedefe doğru aşama aşama yol alınmasıdır (Kayhan, 2012). Doğaçlamada esas olan durum oyunun o anda yaratılmasıdır (Van de Walle, 2007). Çocuklar böyle bir durumda tüm bedeni ve zihniyle olaya katılır ve yaratıcılıklarını kullanırlar.

Doğaçlama sürecinde oyun önceden planlanmadığı için yapılan her şey kendiliğinden gelişir ve çocuklar özgürce işin içine kendi yaşantısal deneyimlerini katarak doğaçlamayı gerçekleştirirler. Doğaçlama ve rol oynama sürecinde çocuk başka kişilerin davranışları, duyguları, hareketleri ve düşünme biçimleri içerisinde kendi yaratıcılığını da kullanarak çeşitli

deneyimler yaşar ve buradan edindiği deneyimleri kendi yaşantısını düzenlemede kullanır (Gürol, 2003). Özetle doğaçlama, herhangi bir hazırlık olmadan anında yaratılan ve özgün olan estetik bir oluşumdur (Giagazoglou & Papadaniil, 2018).

Dramatizasyon: Çocuklar yeterince pandomim, rol oynama ve doğaçlama çalıştıktan sonra dramatizasyon uygulamalarına geçilebilir. Dramatizasyon ile bir olay, durum yalıtılarak çalışılabilir (Ali & Khadim, 2021; Hillyard, 2016). Dramatizasyon hali hazırdaki bir hikâyenin ya da çocukların kendilerinin oluşturduğu bir hikâyenin, kendi içlerinden geldiği şekilde, istedikleri jest, söz ve hareketleri birlikte kullanarak canlandırmalarıdır (Ni'mah, 2021). Öğretmen dramatizasyon için hikayelerden, şarkılardan, şiirlerden ve tekerlemelerden yararlanabilir. Çocuklarla dramatizasyon çalışmalarına başlanılacağı zaman ilk önce bildikleri ve sevdikleri hikayelerden yola çıkılmalıdır (Masoumi-Moghaddam, 2018). Daha sonra öğretmen çeşitli kavramlar ve konuların öğretilmesinde uygun kaynaklar seçerek uygulamalar yapabilir. Öğretmen seçtiği hikâyeyi tamamen anlattıktan sonra hikayedeki rolleri çocuklara dağıtır ve roller üzerinde konuşulur (Yumurtacı & Mede, 2021).

Özellikle seçilen hikâyenin amaca uygun olması ve grupta bulunan çocukların katılımının sağlanması göz önünde bulundurulmalıdır (Banerjee, 2014). Daha sonra çocuklar hikayedeki kahramanları kendi yaratıcılıklarını da katarak canlandırırlar. Drama çalışmalarında rahatlama aşaması hem bedensel hem de zihinsel olarak rahatlamayı hedefler (Momeni, Khaki, & Amini, 2017). Drama sonunda lider çocukların sakinleşmelerini sağlar ve yapılan işin ne derece verimli ve etkili olduğunu değerlendirme çalışması ile sorgular. Çocukların bedensel ve zihinsel rahatlamalarına yardımcı olacak huzurlu bir ortam, çalışmaya uygun sakinleştirici bir müzik ve uygun yönergeler kullanabilir (Mattevi, 2005).

Rahatlama ve değerlendirme çalışması çocukların süreç içerisinde neler yaşadıklarını ve nasıl hissettiklerini değerlendirmelerini amaçlar. Bununla birlikte çocuklar yaşadıkları deneyimi yeniden gözden geçirme fırsatı elde ederler (Özçelik & Aydeniz, 2012). Tartışmaya ve değerlendirmeye ayrılan sürenin çocukların yaş grupları ile doğrudan ilişkisi vardır ve yaş grubu küçüldükçe tartışma kısmının süresinin azaltılması gereklidir (Sağlam, 2018). Drama çalışmasının bu aşamasında bir başka amaç da çocukların oyun durumundan ve ortamından kurtularak gerçek yaşama dönmelerini sağlamaktır (Aydın, 2021).

Dramanın Faydaları

Drama etkinlikleri öğrencilerde sosyal, duygusal, psikomotor beceriler başta olmak üzere gelişimsel özelliklerin bir bütün olarak desteklenmesini sağlar. Bu bağlamda dramanın çok sayıda faydasından söz edilebilir (Banerjee, 2014). İlkokul, ortaokul ve lise düzeyinde

drama çalışmasının öğrencilerin özgüven, özsaygı, kendini ifade etme, iletişim, iş birliği, kişiler arası beceriler, estetik gibi çok çeşitli alanlarda gelişmelerine yardımcı olduğu belirtilmektedir. Dramanın sağladığı faydalardan bazıları aşağıdaki şekilde ifade edilebilir (Adıgüzel, 2018);

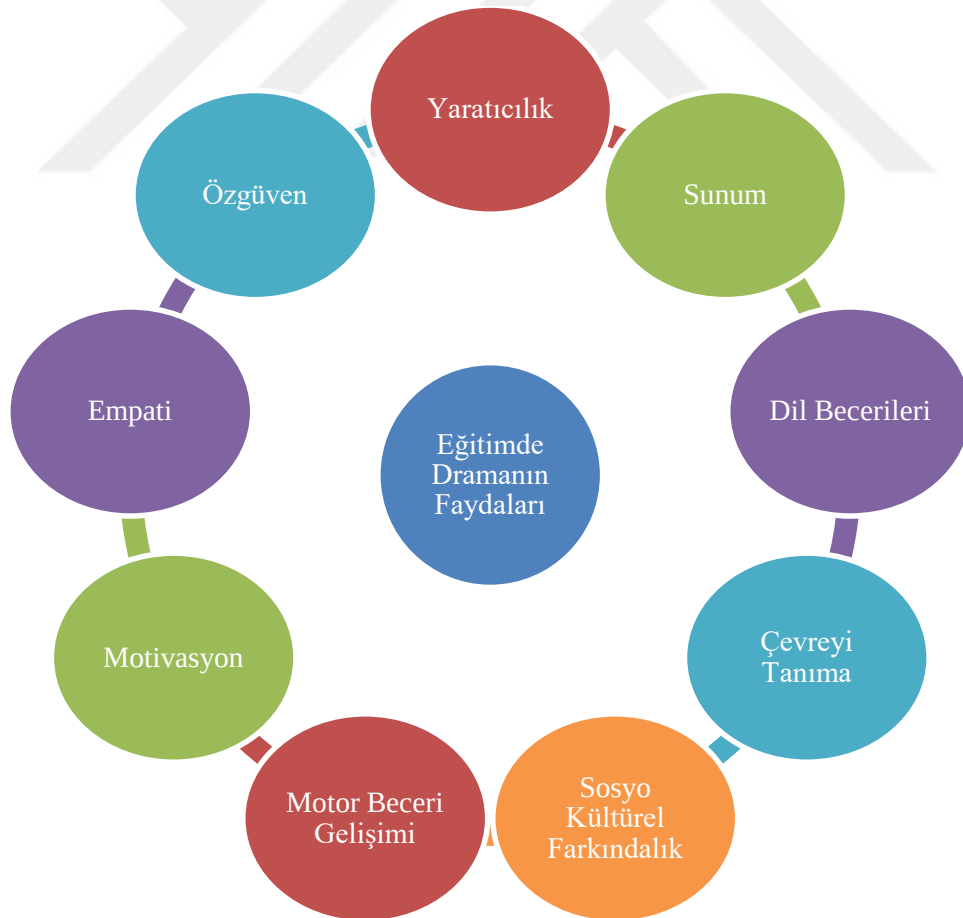
Kendine Güven: Sınıfta risk almak ve izleyiciler için performans sergilemek öğrencilere fikirlerine ve yeteneklerine güvenmeyi öğretir. Dramada kazanılan güven okul, kariyer ve yaşam için geçerlidir.

Hayal gücü: Yaratıcı seçimler yapmak, yeni fikirler düşünmek ve tanıdık materyalleri yeni yollarla yorumlamak drama için çok önemlidir.

Empati: Farklı durumlardan, zaman dilimlerinden ve kültürlerden gelen rolleri oynamak, başkalarının duygularına ve bakış açılarına karşı şefkat ve hoşgörüyü teşvik eder.

İş birliği / İş birliği: Tiyatro, katılımcılarının yaratıcı fikir ve yeteneklerini birleştirir. Bu iş birliği süreci, tartışmayı, müzakere etmeyi, prova yapmayı ve gerçekleştirmeyi içerir.

Şekil 2. Eğitimde Dramanın Faydaları

Konsantrasyon: Oynamak, pratik yapmak ve performans sergilemek, diğer okul derslerine ve yaşamda da yardımcı olan sürekli bir zihin, beden ve ses odağı geliştirir.

İletişim Becerileri: Drama, fikirlerin sözlü ve sözsüz ifadesini geliştirir. Ses projeksiyonunu, kelimelerin telaffuzunu, dilde akıcılığı ve ikna edici konuşmayı geliştirir. Dinleme ve gözlem becerileri drama oyunları oynayarak, seyirci olarak, prova yaparak ve performans göstererek gelişir.

Problem Çözme: Öğrenciler dinleyicilere kim, ne, nerede ve neden ileteceklerini öğrenirler. Doğaçlama, yaşamda daha fazla uyarlanabilirliğe yol açan hızlı düşünen çözümleri teşvik eder.

Eğlence: Drama öğrenmeye oyun, mizah ve kahkaha getirir; bu motivasyonu artırır ve stresi azaltır.

Duygusal ifade: Rol yapma oyunu ve drama oyunları, öğrencilerin bir dizi duyguyu ifade etmelerini sağlar. Saldırganlık ve gerginlik, güvenli, kontrollü bir ortamda serbest bırakılır ve antisosyal davranışları azaltır.

Gevşeme: Birçok drama etkinliği zihinsel, fiziksel ve duygusal gerilimi serbest bırakarak stresi azaltır.

Öz Disiplin: Fikirlerden eylemlere ve performanslara geçme süreci, uygulamanın ve azmin değerini öğretir. Drama oyunları ve yaratıcı hareket, öz kontrolü geliştirir.

Güven: Dramada sosyal etkileşim ve risk alma kendine, başkalarına ve sürece olan güveni geliştirir.

Fiziksel Uygunluk: Dramada hareket esnekliği, koordinasyonu, dengeyi ve kontrolü geliştirir.

Hafıza: Sözleri, hareketleri ve ipuçlarını prova etmek ve yapmak bu beceriyi bir kas gibi güçlendirir.

Sosyal Farkındalık: Dramada kullanılan efsaneler, mitler, şiirler, hikayeler ve oyunlar, öğrencilere tüm dünyadaki geçmiş ve şimdiki kültürlerden gelen sosyal meseleler ve çatışmalar hakkında bilgi verir.

Estetik Takdir: Tiyatroya katılmak ve izlemek, sanat biçimine karşı takdiri artırır. Tiyatronun toplumdaki yerini anlayan, değer veren, destekleyen bir nesil yetiştirmek önemlidir.

Dramanın Sınırlılıkları

Drama etkinlikleri öğrencilerin eğitiminde ve gelişimsel özelliklerinde önemli faydalar sağlamaktadır. Buna karşılık dramanın kullanılmasını zorlaştıran ya da dramanın sınırlılıkları

olarak ifade edilebilecek bazı özellikler vardır. Bu özellikler katılımcılardan, ortamda, çevresel özelliklerden, zamandan, konu-materyal eksikliklerinden kaynaklanabilir (Akyol, 2003).

Eğitim ortamlarında dramanın sınırlılıklarından biri sınıfların kalabalık olmasıdır. Kalabalık sınıflar dramadan uygulanması için yeterli ortamın oluşmasını zorlaştırmaktadır. Bunun yanında kalabalık sınıflarda dramaya katılacak olan öğrencilerin belirlenmesi, bütün sınıfın dramaya katılmasının çoğu zaman imkânsız olması, sınıfta çok sayıda grubun oluşturulmasının gerekmesi ve bu grupların kontrol edilmesinin zorluğu gibi durumlar söz konusudur (Aydın, 2021). Öğretmen sınıfta oluşturulan drama gruplarını aynı anda kontrol etmek durumundadır. Ancak sınıfların kalabalık olması bu kontrolü zorlaştırmakta ve drama etkinliklerinin başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesini imkânsız hale getirebilmektedir. Dolayısıyla ideal bir sınıf ortamında öğrenci sayısının drama etkinliklerine uygun olması gerekmektedir.

Drama faaliyetlerini sınırlandıran diğer önemli bir unsur da fiziksel mekandır. Okullarda genellikle drama etkinliklerini gerçekleştirmek üzere bir ortam bulunmamaktadır. Bu nedenle drama faaliyetleri sınıf içerisinde yapılmaya çalışılmaktadır. Sınıf ortamında ise sıraların bulunması, kitaplık ve öğretmen masası gibi çeşitli araç gereçler öğrencilerin hareket alanını daraltmak da ve drama yapılmasını oldukça zorlaştırmaktadır (Yıldız, 2021). Ayrıca sınıf ortamında drama için ihtiyaç duyulan araç gereçler yeterli olmadığı ekibi, zemin bakımından da öğrenciler kendilerini rahat hissedemezler. Dolayısıyla drama etkinlikleri verimli bir şekilde gerçekleştirilemez. Drama etkinlikleri için sınıf ortamında ısı, ses ve ışık gibi özelliklerin de drama konusuna göre düzenlenmesi gerekmektedir (Kesici, 2021).

Dramanın eğitimde uygulanmasını zorlaştıran diğer önemli bir unsur da öğretmenin bilgi ve becerisinin yetersiz olmasıdır. Drama baştan sona iyi bir süreç planlamasını gerektirmektedir. Belirli bir konuda rol dağılımı, araç gereç ve materyal temini, değerlendirme gibi süreçlerinin yönetilmesi gerekir. Ayrıca dramada işlenecek olan konuların ve temanın çocukların ihtiyaçlarına uygun olması gerekir (Gürol, 2003). Dolayısıyla drama eğitimi profesyonel bir süreci gerektirmektedir. Öğretmenlerin bu sürece ilişkin bilgi ve becerilerinin bulunmaması drama etkinliklerinin eğitimde yer almamasına ya da başarılı bir şekilde gerçekleştirilememesine neden olmaktadır.

Drama bütün konular için uygun değildir. Dramanın hangi konularda daha etkili olabileceği ile ilgili doğru kararın verilmesi gerekir. Dolayısıyla dramada konu belirleme de seçici olmak son derece önemlidir. Her ders ve her konu için drama uygun olmayabilir.

Öğretmenin bu konuda bilgi ve becerisi, doğru konunun seçiminde etkili bir role sahiptir (Wagner, 2002).

Eğitimde dramanın gerçekleştirilmesinde ki en önemli sorunlardan biri de zaman sorunudur. Öğretmenler genellikle akademik ve teorik bilgilere yönelik eğitim içeriğinin yoğun olması nedeniyle sosyal etkinlik gibi çeşitli faaliyetleri öğrencilerle gerçekleştirememekten şikâyet etmektedirler (Lin, 2021). Öğretim programları incelendiğinde özellikle ilköğretim kademesinden itibaren akademik bilgi ve becerilerin öğrencilere yoğun bir şekilde kazandırılmaya çalışıldığı görülmektedir. Bu akademik bilgi ve becerilerin öğrencilere kazandırılması belirli zaman dilimlerinde gerçekleştirilmekte olup, öğretim programında detaylı olarak belirtilmektedir. Drama etkinlikleri belirli bir konuyu önceden belirleme, konu ile ilgili metin hazırlama, rol dağılımı, öğrencilerin bu rollere çalışması, canlandırma ve değerlendirme gibi süreçleri barındırmaktadır. Bu süreç aynı konuyu çok daha uzun bir süre daha öğrencilerle işlemeyi gerektirebilir (Kariuki & Humphrey, 2006). Örneğin teorik olarak 2 ders saatinde verilmesi mümkün olan bir konunun, drama etkinliğinde hazırlık ve uygulama aşamaları dahil yaklaşık 3-4 günlük bir zaman alması mümkündür. Bu süreç ise öğretim programında diğer kazanımların aksamasına neden olabilmektedir. Dolayısıyla dramanın eğitim öğretim süreçlerinde kullanılması için ekstra bir zaman diliminin belirlenmesi ve özel planlamaların yapılması gerekmektedir.

Eğitimde Dramanın Önemi

Dramanın eğitimde uygulanması, gençlerin, okul hayatındaki heyecan verici olaylardan biri olabilecek dramatik materyalleri araştırarak, planlayarak, şekillendirerek ve sunarak içgörü ve anlayış geliştirmelerine yardımcı olur (Irugalbandara, 2020). Müfredat boyunca öğretme ve öğrenme sorumluluğu hem çocuklar hem de öğretmenler tarafından paylaşılmalıdır. Ayrıca gençlerin kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu kabul etmelerine izin vermek önemlidir (Masoumi-Moghaddam, 2018).

Çocuklar bir rol üstlendiğinde, belirli bir durumda başka biriymiş gibi rol oynarlar. Oyun, çocukların mümkün olduğunca yaratıcı ve oyuncu olarak görülebileceği güvenli bir ortamda bir rol üstlenilmesi anlamına gelir (Giagazoglou & Papadaniil, 2018). Rol oynama tekniği, bir karakteri veya bir türü somutlaştırmak ve bu karakterin düşünce ve duygularını yansıtmaktır (Ni'mah, 2021). Çocuklara veya katılımcılara bir rol maskesi üzerinden fikirlerini dile getirme fırsatı sunar. Sosyal güçlükleri olan çocuklara yardım etmek için yararlıdır. Bu tekniği bir öğrenme ortamında kullanmanın, çocukların hayal gücünü kullanma ve geliştirme, başka biri olmanın nasıl bir şey olduğunu deneyimleme; bazı insanların neden

diğerlerinden farklı davrandığını anlamayı ve olaylara başka bir bakış açısı veya perspektiften bakmayı sağlar (Bsharat & Behak, 2021).

Doğaçlama, dramada kullanılan ana teknik olduğu kadar, öncelikle dramatik aktiviteden oluşur. Doğaçlama, görülemeyen veya tahmin edilemeyen bir şeydir (Özçelik & Aydeniz, 2012). Doğaçlamanın anlamı temelde her alanda aynıdır; kendiliğinden yaratma sürecidir (Khosronejad & Parviz, 2013). Dramada doğaçlama, beklenmedik konuları ve olayları kendiliğinden keşfetmek olarak tanımlanır. Etkinlik eğlenceli ve anlamlıdır ve çocukların kişiliğini tehdit etmez ve bu teknik yapılandırılmış dramatik bölümlerde, sorunları keşfetmek ve çözmek için kullanılır (Mattevi, 2005).

Şekil 3. Drama Etkinlik Örneği

Öğrencilerde kişiliğin gelişimi, kendini ifade etme ve özgüvenin oluşumu, yaratıcılığın ve iletişim becerilerinin gelişimi gibi pek çok davranış ve becerinin kazanılmasında drama yönteminin çok büyük bir katkısı vardır (Sağlam, 2018; Yenilmez & Uygan, 2010). Tüm bu özelliklerin çocuklara okul öncesi dönemden itibaren kazandırılmaya çalışılmasında oyun, analogi, müzik ve tartışma gibi etkili olabilecek birçok yöntem ve teknik vardır (Aydın, 2021). Drama ise bu yöntem ve tekniklerin çoğunu içeren ve okul öncesi dönemdeki çocuklar için çok uygun olan bir yöntemdir. Bu nedenle okul öncesi eğitimde drama çalışmalarına sıklıkla yer verilmesi önem kazanmaktadır (Akyol, 2003).

Okul öncesi dönemdeki çocuklar çevrelerine karşı çok duyarlı, meraklı ve ilgilidirler (Kesici, 2021). Bu meraklarını gidermeye yönelik davranışları aracılığı ile kavramları keşfederek öğrenirler (Namdar, Aykaç & Çöl, 2021). Özellikle çocukların doğrudan doğruya kendi yaşantıları yoluyla daha kolay ve kalıcı öğrendikleri göz önüne alınırsa, eğitimde dramanın diğer öğretim yöntemleri arasındaki yeri daha da önem kazanmaktadır (Polat & Bayram, 2021). Ayrıca dramanın yaratıcılığı geliştirmede çok etkili olması, okul öncesi eğitimde sıklıkla kullanılması gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Dramayla çocuk yaşadığı dünyayı araştırır, gözlem yaparak keşfeder ve bunu yaparken bütün duyguları ile olaya katılır (Aydın, 2021). Drama sayesinde çocuklar günlük yaşantıları içinde çevresindeki diğer bireylerin neler hissettiklerini ve nasıl düşündüklerini daha iyi kavrama imkânı bulurlar (Khosronejad & Parviz, 2013).

Dramada önemli olan çocukların pasif dinleyiciler yerine aktif katılımcılar olarak bedenlerini ve duyu organlarını işe koşmaları, amaçları ve sorumlulukları paylaşmaları, bilgileri yaşantı haline dönüştürmeleridir (Baki & Hacısalihoğlu-Karadeniz, 2013). Çocuk drama sayesinde kendini daha rahat ifade eder, kendine güven duyar, başkalarını anlar, bir grubun üyesi olmaktan zevk alır ve sorumluluk duygusu gelişir (Giagazoglou & Papadaniil, 2018). Drama ile ilgili yapılan çalışmalar dramanın çocukların farklı yaşantılar yoluyla farklı bakış açılarına sahip olabildiklerini göstermiştir (Law, 2021). Çocuklar drama yardımı ile çeşitli olayları ve durumları yeniden yaşayabilirler ve bu yaşantılar çocuklara deneyimlerini yineleme fırsatları kazandırır (Ali & Khadim, 2021).

Öğretmenler, drama yöntemini kullanarak okullarda drama ve müfredatın amaç veya hedeflerine uygun bir içerik seçmekle sorumludur. İçeriğe karar verildiğinde, drama sürecinin nasıl yapılması gerektiği konusunda öğrencilere bilgi sağlamak açısından öğretmen hayati bir rol oynamaktadır (Banerjee, 2014).

Dramanın en önemli odak noktası bireyi merkeze alması ve kendine güven duygusunu geliştirmesidir (Mattevi, 2005). Her durumda kendini rahatça ifade edebilen çocuklar farklı bakış açısı kazanarak kendilerinde var olan yaratıcılığı ortaya çıkarabilmektedirler (Khosronejad & Parviz, 2013). Ortaya çıkan bu yaratıcılık ve oluşan kendine güven çocukların karşılaştıkları problem durumlarını daha etkin olarak çözebilme fırsatı doğurur (Hillyard, 2016). Drama ile ilgili yapılan araştırmalara bakıldığında dramanın çocuğun doğasında var olduğu, çocuklar tarafından oyun olarak algılandığı ve dramanın oyunun eş anlamlısı olarak kabul edildiği ortaya çıkmaktadır (Giagazoglou & Papadaniil, 2018). Oyun çocukların karmaşık duygu ve fikirlerini bir düzene sokmalarına ve özellikle çok küçük çocukların yeni deneyimleri yapılandırmalarına yardımcı olur (Ni'mah, 2021). Çocuğun

doğasından yola çıkılarak drama ile kavram ve becerilerin öğretilmesi, bu kavram ve becerilerin kalıcılığını artırmaktadır. Drama ile eğitim bütünleşmekte, kavram ve beceriler drama sayesinde yaşantıya dönüşmektedir (Masoumi-Moghaddam, 2018).

Gerçek yaşam durumlarının da kullanılabildiği drama yöntemi ile çocuk kavram ve becerileri kendi çevresi ile ilişkilendirerek öğrenmektedir (Yıldız, 2021). Özellikle dramanın eğitimde bir yöntem olarak kullanılması çocuğa kendini ve başkalarını tanımasını, kendi yeteneklerinin farkına varmasını, kendisini başkalarının yerine koyabilmesini, olayları ve durumları çeşitli yönleri ile ele alabilmesini, oyun içerisinde keşfederek ve aktif katılımı desteklenerek öğrenebilmesini gerçekleştirmek için önemli fırsatlar sağlamaktadır (Polat & Bayram, 2021).

Okul öncesi eğitimin çocukların gelişimlerindeki önemi düşünüldüğünde yaratıcı ve kendine güvenen bireylerin yetiştirilmesi eğitimcilerin dikkat etmesi gereken en önemli durumu ortaya koymaktadır (Kesici, 2021). Eğitimde drama ile hedeflenen yapıcı ve yaratıcı, kendine güvenen, demokratik, farklılıkları kabul edebilen, kendi yeteneklerinin farkında, ortak iş görebilme gücü yüksek bireylerin yetiştirilmesi desteklenmiş olacaktır. Drama bir başka deyişle bugünü yansıtmaya rağmen gelecekle ilgilenir (Namdar, Aykaç & Çöl, 2021). Çünkü drama esnasında katılımcıların aklındaki soru “*ne olacak*” tır ve bu durum dramada ki en önemli ve temel çatışmayı özetler (Kesici, 2021). Toplumların geleceğini oluşturan çocukların eğitiminde, en doğru yöntemleri seçmek ve etkili bir şekilde kullanmak eğitimciler için gereklilikten öte bir zorunluluk olmaktadır (Adıgüzel, 2008).

Okul öncesi dönemde drama, sosyal-duygusal ve psikomotor becerilerin kazanılmasında oldukça etkili olduğu gibi matematiksel becerilerin kazanılmasında da kullanılabilecek etkili bir yöntemdir (Baki ve Hacısalihoğlu-Karadeniz, 2013). Fen ve matematik eğitiminde kavram ve becerilerin öğrenilmesinde drama yöntemi etkili olabilmektedir (Charlesworth & Lind, 2010). Bu nedenle çalışmanın bu bölümünde okul öncesi dönemde matematik eğitimi ile ilgili temel bilgilere yer verilmesi, matematik çalışmalarında drama yönteminin uygulanabilirliğinin daha iyi anlaşılabilmesi açısından gerekli görülmüştür.

Okul Öncesi Eğitim

Okul öncesi eğitim çocukların keşfetme ve öğrenme gibi doğal ihtiyaçlarının ve eğilimlerinin karşılanmasına yardımcı olur. Bireyde öğrenme dünyaya gelme ile başlamakta ve yaşamın sonuna kadar devam etmektedir. Çocuklar küçük yaşlardan itibaren keşfetme, öğrenme, iletişim kurma ve çeşitli beceriler geliştirme meraklıdırlar. Bu dönemde çocukların

sosyal, duygusal, motor gelişimi ile birlikte zihinsel ve dil gelişimleri de gerçekleşmektedir (Gershon & Pellitteri, 2018).

Diğer eğitim kademelerinde olduğu gibi okul öncesi eğitimde de çocukların ilgi ve ihtiyaçları, hazır buluşukları, sosyal ve kültürel özellikleri dikkate alınarak eğitim içeriklerden hazırlanması ve uygulanması gerekmektedir. Çocuklarının potansiyelinin geliştirilmesi, bu özelliklerin farkında olma ile mümkün olmaktadır. Okul öncesi dönemde çocuğun çevresi ve çevresinden aldığı tepkiler öğrenme motivasyonu üzerinde son derece önemlidir (Brenneman, Lange & Nayfeld, 2019). Çocuğun hangi hızda öğreneceği, araştırma ve merak etme gibi özellikleri çocuğun çevresi tarafından desteklenmesi ve sunulan imkânlarla ilişkilidir.

Çevresel özellikler çocuğun zihinsel gelişimini olumlu ya da olumsuz şekillerde etkileyebilmektedir. Zihinsel gelişimin olumlu olabilmesi için çevresel uyarıcıların zengin olması, çocuğun sağlıklı beslenmesi, çevre ile etkileşim ve iletişimin sağlıklı olması, çocuğun desteklenmesi ve yetersizlik duygusunun çocuğa yansıtılmaması son derece önemlidir (MEB, 2013). Çocuk kendini yetersiz hissetmesi durumunda öğrenmeye isteksiz hale gelebilir ve çeşitli davranışsal problemler gösterebilir. Dolayısıyla çocukların sağlıklı bir şekilde gelişimleri, öğrenmeye karşı olumlu tutum geliştirmeleri zengin çevresel etkileşimlerde, sosyal ve duygusal deneyimlerle, nitelikli bir ister uyarıcılarla sağlanabilir (Kanaki & Kalogiannakis, 2018).

Okul öncesi eğitimde aile, çocuğun gelişimini ve toplumsal uyumu ile birlikte akademik başarı düzeyini etkileyen en önemli unsurlar arasında yer almaktadır. Ailenin çocukla etkileşimi çocuğun öğrenmesini dış çevre ile etkileşimlerin niteliğini önemli ölçüde belirleyebilir (Mahmudovna, 2021). Çocuklar ihtiyaçlarının karşılandığı, cezalandırılmadığı, potansiyellerinin ortaya çıkarılmasının desteklendiği durumlarda sağlıklı bir gelişim gösterebilir. Bu ortamın oluşturulmasında aile oldukça önemli bir konuma sahiptir. Özellikle çocukla ilgili alınacak kararlarda çocuğun ilgi ve isteklerini dikkate alınması, çocuğa düşüncelerini ifade etme imkânı verilmesi çocukta sosyal duygusal ve bilişsel gelişim bakımından önemlidir.

Aile ortamının geçimsiz, şiddet ve çatışma içeren özellikleri ya da uzun süreli hastalıkların ailede bulunması çocuklar üzerinde olumsuz etkiler meydana getirebilir. Çocuklar ile sağlıklı bir iletişimin kurulmaması ya da çocukların gelişimi ve eğitimi ile ilgili duyarsızlık gibi durumlar, çocuğa aşırı müdahale etme ya da tamamen reddetme gibi istenmeyen ebeveyn özellikleri çocuklarda gelişim problemleri meydana getirebilmektedir (Van Laere & Vandenbroeck, 2018).

Okul öncesi çocukların gelişiminde ebeveynler olduğu kadar öğretmenlerin de önemli etkileri bulunmaktadır. Okul öncesi eğitimin niteliğini belirleyen en önemli unsurlardan biri öğretmendir. Öğretmenin mesleki bilgisi, çocuk gelişimine ve çocukların özelliklerine ilişkin bilgileri, mesleğini severek yerine getirmesi gibi çeşitli unsurlar öğretmenlerin çocuklarla kuracağı iletişimin yönünü belirlemektedir (Pavão, Santos, Wright & Gonçalves, 2019). Çocuklar açısından en etkili iletişim türü güvenli ve tutarlı bir şekilde kurulan sağlıklı öğretmen ilişkileridir. Öğretmenler her bir öğrencinin farklı gelişimsel özelliklere sahip olduğunu ve çocuklar arasında bireysel farklılıkların bulunduğunu dikkate almalıdır. Çocukların sahip oldukları yeteneklerin geliştirilmesi öğretmenin bilgi ve becerisinin yanında çocuklara olan yaklaşımı ile de ilişkilidir (Brenneman, Lange & Nayfeld, 2019). Öğretmen öğrencilere iyi bir model olmalı, öğrencileri önemsemeli, gelişimleri yakından takip etmeli ve eğitsel oyunlar tasarlayarak çocuklarda çeşitli becerilerin geliştirilmesi amacıyla çalışmalar gerçekleştirebilmelidir.

Okul Öncesi Eğitim Programı

Okul öncesi eğitim programı Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2006 yılında, 36-72 aylık çocukların eğitime için geliştirilmiştir. Mevcut program üzerinde çalışmalar yapılarak 2012-2013 döneminde program geliştirilmiştir. Bu programın amacı okul öncesi eğitim kurumlarına devam etmekte olan çocukların öğrenme deneyimlerinin zenginleştirilmesi, gelişim alanlarının bütün yönleri ile desteklenmesi, öz bakım becerilerinin kazandırılması ve temel eğitime hazır hale getirilmelerini sağlamaktır (Mahmudovna, 2021). Okul öncesi eğitim, bu önemli özellikleri nedeniyle bakanlık tarafından özellikle desteklenmekte ve ebeveynlerde okul öncesi eğitime yönelik farkındalık oluşturmaya çalışılmaktadır. Yapılan uygulamalar ve çalışmalar neticesinde 2021-2022 eğitim öğretim yılında okul öncesinde okullaşma oranı Türkiye genelinde %56 olarak belirlenmiştir.

Amaçları genel olarak şu şekilde ifade edilebilir (MEB, 2013);

- Çocuklarda Türkçeyi doğru ve güzel konuşma becerisini geliştirme,
- Çocukların bedensel, zihinsel ve duygusal gelişimlerini destekleme,
- Dezavantajlı ve olumsuz çevre şartlarından gelen çocukların yaşamsal becerilerini kazanmasını sağlama,
- Çocukları ilkokula hazırlama

Okul öncesi eğitim günümüzde örgün eğitim kademeleri ilk aşaması olarak kabul edilmektedir. Okul öncesi eğitime devam eden ve etmeyen öğrencilerin sahip oldukları sosyal ve akademik beceriler ilkokul kademesine geçişte farklılıklar göstermektedir. Okul öncesi

eğitimin, temel eğitim kademeleri arasında yer alması nedeniyle belirli ilkeleri bulunmaktadır. Bu ilkeler çocuklara verilen ya da verilmesi amaçlanan eğitimde dikkate alınması gereken hususları ifade etmektedir.

Okul öncesi eğitimin temel ilkeleri aşağıdaki şekilde ifade edilebilir (MEB, 2013);

- Bireysel farklılıklara uygun olma,
- Çocukların ihtiyaçlarını karşılama,
- Demokratik eğitim anlayışına destekleme,
- Çocukta saygı, güven, sorumluluk ve özdenetim gibi becerilerin gelişimini destekleme,
- Bütün etkinliklerin oyun temelli gerçekleştirilmesi,
- Hayal gücü, yaratıcılık, iletişim kurma, kendini ifade etme ve eleştirel düşünme gibi becerilerin geliştirilmesi,
- Eğitimde çocuğun ve içinde bulunduğu çevrenin özelliklerinin dikkate alınması,
- Çocuğun eğitim sürecinde ailenin katılımının sağlanması,
- Türkçeyi doğru ve güzel konuşmaya özen gösterme,
- Çocuklarda motor becerilerin, sosyal ve davranışsal becerilerin, duygusal ve bilişsel becerilerin, dil becerilerinin gelişimini destekleme,
- Çocuğun gelişimini düzenli olarak takip etme ve değerlendirme,
- Çocuğun, eğitim etkinliklerine ve süreçlerine aktif olarak dahil edilmesini sağlamak şeklindedir.

Okul öncesi eğitim programı çocukların girişimsel özelliklerini, sosyal ve duygusal, bilişsel, dil gelişimi ve motor beceriler gibi bütüncül bir yaklaşımı da ele almaktadır (Brenneman, Lange & Nayfeld, 2019). Çocukların öğrenme süreçleri planlanırken bu özellikleri dikkate alınarak ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda düzenlemeler yapılmaktadır. Bu bağlamda programda öğrencilerin belirli kazanım ve göstergelere sahip olmaları amaçlanmaktadır.

Gelişimsel dönemlere göre çocukların bilişsel gelişim özellikleri aşağıdaki şekilde verilmiştir (MEB, 2013).

36 48 aylık çocukların bilişsel gelişim özellikleri;

- Zıt kavramları ayırt etme,
- Cinsiyetini söyleyebilme
- Renkleri tanıma ve eşleştirme,

- Vücut bölümlerini gösterebilme,
- 4 parçadan oluşan yapbozu eşleştirebilme,
- 1-10 arasındaki istenilen nesneyi gösterebilme,
- Birebir eşleştirme yapma,
- 10'a kadar sayma,
- Bir modeli izleyerek iki nesneden meydana gelen örüntüyü sürdürebilme

48-60 aylık çocukların bilişsel gelişim özellikleri;

- Mekânda konuma ilişkin yönergeleri uygulama,
- 20'ye kadar ritmik sayı bilme,
- 10 parçalı yapbozu birleştirebilme,
- Nesnelerin çeşitli özelliklerine göre karşılaştırmasını yapabilme,
- Şekillerdeki eksik parçaları örneğe bakarak bulabilme,
- Olayları meydana geliş sırasına göre sıralayabilme,
- İki yarımı birleştirerek bütün oluşturabilme,
- İki nesneden oluşan örüntüyü yapabilme,
- Seslerdeki farklılıkları algılayabilme,

60-72 aylık çocukların bilişsel gelişim özellikleri;

- Eşleştirme, ilişki kurabilme, gruplandırma ve sıralamayı nasıl yaptığını açıklayabilme,
- 10'a kadar olan sayılarda çıkarma işlemi ve toplama işlemi yapabilme,
- 10 farklı nesneyi belirli bir özelliğe göre gruplandırabilme,
- Geometrik şekiller oluşturabilme,
- 25 parçaya kadar olan yapbozu tamamlayabilme,
- İnsan resminde vücudun eksik bölümlerini çizebilme,
- 3 nesneden meydana gelen örüntüleri sürdürebilme,
- Günün zaman dilimlerini söyleyebilme,
- Neden sonuç ilişkisi kurabilme,
- Kısa süre gösterilen Şekildeki ayrıntıları hazırlayabilme,
- Miktar bildiren kıyaslamalar yapabilme,
- Nesnelerin birbirlerine göre konumlarını söyleyebilme,

Okul Öncesi Eğitimde Matematik Eğitimi

Matematik, geçmiş tarihlerden günümüze kadar eğitimin her kademesinde yer alan temel derslerden birisidir. Matematik kendi alanının dışında, diğer derslerle de iç içedir (Baki & Hacısalihoğlu-Karadeniz, 2013). Örneğin coğrafya dersi harita hesaplamalarında, fen bilimleri dersinin birçok konusunda, müzik dersinin ritim ölçüsü birimlerinde, görsel sanatlar dersi oran-orantı konusunda ve perspektif çizim tekniklerinde matematikten yararlanır (Chernoff, Flanagan, McPhee & Park, 2007). Matematik sadece öğrencilerin akademik hayatı ya da bilim dünyası ile sınırlı değildir. Matematik hayatımızın her anında bizimledir ve bizi hayata hazırlar. Günlük yaşantımızın her alanında matematik bilgilerimizi kullanırız (Akman, 2002).

Şekil 4. Drama İle Matematik Eğitimi

Markette alışveriş yaparken, mesleğimizi icra ederken, bazen oyun oynarken bile matematiği kullanabiliriz. Matematiğin birçoğumuz açısından hem öğrenilmesi hem de öğretilmesi zor bir ders olarak görülmektedir (Charlesworth & Lind, 2010). Hayatın her alanında bizimle olan matematik sadece bir ders değildir; matematik hayattır, yaşamın ta kendisidir (Polat-Unutkan, 2007). Giderek değişen yaşam şartları; kendini geliştiren, bilgili,

donanımlı bireyler yetiştirmeyi mecbur kılmaktadır. Bu nedenle öğrencilerin gelişmiş toplumlardan geri kalmaması için gerekli bilgi, yetkinlik ve becerileri kazanmaları önemli hale geldiği ifade edilebilir (Baroody & Dowker, 2003).

Bireylerin geliştirilmesi gereken becerilerinden birisi olan matematik, bireylerin karşılaştığı sorunları çözmesine ve sistemli, mantıklı düşünmesine katkı sağlamaktadır. Matematiğin bu katkıları bireye hem günlük yaşamında hem de akademik hayatında kolaylıklar getirmektedir (Chernoff, Flanagan, McPhee & Park, 2007; Akköse, 2008). Matematik kişilerin dünyayı ve sosyal ilişkileri anlamasına yardımcı olarak onlara bilgi ve beceriler kazandırır (Kayhan, 2012). Aynı zamanda matematik bireylere farklı deneyimleri analiz edip, açıklayabilecekleri, tahminde bulunacakları, problemlere çözüm yolları geliştirecekleri bir dil ve sistematik kazandırır (Aykaç & Köğce, 2020). Matematik, yaratıcı düşünmeyi kolaylaştırmasının yanında estetik düşünme ve akıl yürütme becerilerini de geliştirmektedir (MEB, 2013; NRC, 2009).

Matematik eğitiminin asıl hedefi, öğrenciye bilgiyi hazır halde verip ona bilgi yüklemesi yapmak değil, çocuğun bilgiyi keşfedip öğrenmesini sağlayacak beceriler kazandırmaktır (Namdar, Aykaç & Çöl, 2021; Coleman & Davies, 2018). Matematik eğitiminin sonucunda öğrencilerden analiz yapma, eleştirel düşünme, mantıksal ve sistematik düşünme gibi yeterliliklerin kazanılması beklenir (Öztürk & Güven, 2012).

NCTM (National Council of Teachers of Mathematics) tarafından 2000 yılında yayımlanan raporda öğrencilerin matematikle ilgili sahip olması gereken becerilerin ve standartların; problem çözme, akıl yürütme ve ispat, iletişim, ilişkilendirme ve temsil olduğu açıklanmıştır (Van de Walle, 2007). Bu becerilerin ve standartların yanı sıra NCTM matematik öğretiminin temel amaçlarını altı ilke olarak açıklamıştır (Aykaç & Köğce, 2020; NCTM, 2000). Matematik öğretiminin temel amaçları olan altı ilke: eşitlik, öğretim programı, öğretim, öğrenme, değerlendirme ve teknoloji ilkeleridir (Yıldız, 2021).

Matematik eğitimi için açıklanan bu altı ilkenin ortak amacı matematik eğitimi zenginleştirmek, matematik eğitime nitelik kazandırmak ve etkili bir matematik eğitimi gerçekleştirerek öğrencilerin gelişimini mümkün olan en üst düzeye çıkarmaktır (Güler Selek, 2020; Yenilmez & Uygan, 2020).

Ulusal alanda ise Millî Eğitim Bakanlığı'nın hazırlamış olduğu 2018 Matematik Dersi Öğretim Programı'nda matematik eğitiminin genel amaçları şöyle açıklanmıştır (MEB, 2018);

- Matematiksel okuryazarlık becerilerini geliştirip etkin bir şekilde kullanabilecektir.

- Matematiksel kavramları anlayarak bu kavramları gündelik hayatında kullanabilecektir.
- Problem çözme sürecinde düşüncelerini ve akıl yürütmelerini kolayca açıklayabilecek ve başkalarının matematiksel akıl yürütmelerindeki eksiklikleri veya boşlukları tespit edebilecektir.
- Matematiksel düşüncelerini mantıklı bir şekilde açıklayıp ve paylaşabilmek için matematiksel terminolojiyi ve dili doğru kullanabilecektir.
- Matematiğin anlamını ve matematiksel dili kullanarak insan ile nesneler arasındaki ilişkileri ve nesnelerin birbirleriyle ilişkilerini anlamlandırabilecektir.
- Üst bilişsel bilgi ve becerilerini geliştirebilecek, kendi öğrenme süreçlerini bilinçli biçimde yönetebilecektir.
- Tahmin etme ve zihinden işlem yapma becerilerini etkin bir şekilde kullanabilecektir.
- Matematiğin sanat ve estetikle olan ilişkisini fark edebilecektir.
- Kavramları farklı temsil biçimleri ile ifade edebilecektir.
- Matematiği öğrenmede deneyimleriyle matematiğe yönelik olumlu tutum geliştirerek matematiksel problemlere öz güvenli bir yaklaşım geliştirecektir.
- Sistemli, dikkatli, sabırlı ve sorumlu olma özelliklerini geliştirebilecektir.
- Araştırma yapma, bilgiyi üretme ve kullanabilme becerilerini geliştirebilecektir.
- Matematiğin insanlığın ortak bir değeri olduğunun farkına vararak matematiğe değer verecektir.

Tüm bu amaçlara ulaşabilmek için yapılması gerekenlerden bir tanesi de etkili bir matematik eğitimidir (Kayhan, 2012). Etkili matematik eğitimi ise; öğrencilerin, neleri bildiğini, öğrenebilmeleri için nelere ihtiyaçları olduğunu anlayabilmeyi, etkili bir şekilde öğrenebilmeleri için cesaretlendirmeyi ve desteklemeyi gerektirir (Yıldız, 2021). Etkili bir matematik eğitimi için öğretmenlerin dikkat etmesi gereken noktalardan birisi de, ders planlarında alternatif yöntem ve tekniklerin kullanılması olduğu söylenebilir.

Erken çocukluk döneminde ve okul öncesi dönemde çocukların matematiksel becerilerinin geliştirilmesi son derece önemlidir. Bu amaçla temel matematik kavramları ile ilgili bilgi sahibi olma, problem çözme, örüntü, geometri, grafik hazırlama ve okuma, sayma, ölçme, parça ve bütün ilişkisi kurma, akıl yürütme ve iletişim kurma gibi becerileri belirli düzeylerde kazanmaları gerekmektedir (Chernoff, Flanagan, McPhee & Park, 2007).

Öğrencilerin kazanmaları amaçlanan özelliklerden birisi sayı hissidir. Bu özellik problemlerin çözümü sırasında çocukların sayıları esnek ve akıcı bir şekilde kullanmalarını sağlayan temel matematik becerisi olarak ifade edilebilir. Bu beceri çocukların sayıları anlamlandırması ve sayılarla işlem yapabilmelerini kolaylaştırır (Akköse, 2008). Sayıların sahip olduğu özellikler ve bu sayılar arasında kurulan ilişkilerin yönü, çocuklarda sayı hissinin göstergesi olarak değerlendirilebilir. Çocuklarda sayı hissinin gelişmesi erken çocukluk döneminde başlamakta olup, özellikle oyunlarla ileriye ve geriye doğru sayma şeklinde öğrenilebilir (Van de Walle, 2007).

Okul öncesi dönemde çocukların sayı kavramını anlamaları, saymada kullanılan nesnelerle doğrudan etkileşimde bulunmaları ile gerçekleşir. Sayma çocukların anlamlandırma ve derisinde önemli rol oynar. Matematiksel becerilerin gelişiminde sayma becerisi temel beceri olarak görülür. Saymanın gelişmesi için öncelikle birebir eşleme, sınıflandırma, sayı korunumu ve sıralama becerilerinin kazandırılması önemlidir (NRC, 2009).

Okul Öncesi Eğitimde Drama Yönteminin Önemi

Drama yöntemi, erken çocukluk dönemi eğitim süreçlerinde sıklıkla kullanılan bir yöntemdir. Dramanın kullanılmasında bireylerin gelişimsel özellikleri ve kazandırılması amaçlanan içeriklerin özellikleri etkili olmaktadır (Hornácková, 2016). Drama bireylere kazandırılması amaçlanan nitelikleri, bireysel özelliklere uygun süreçlerde kazandırmaya yardımcı olur. Drama etkinliklerinde her birey kendi öğrenme hızıyla öğrenme sürecine dahil olur. Drama sayesinde çocuklar eğlenerek öğrenebilir, öğrenme kolaylaşır, özellikle soyut kavramları somutlaştırmaya yardımcı olur (Hui vd., 2011).

Okul öncesi dönem çocuklarında dil ve iletişim becerilerinin yeterince gelişmemiş olması, sosyal becerilerde sorunların yaşanması, öğrenme ortamlarının gerektirdiği kural anlayışlarının yeterince gelişmemiş olması, psiko-motor becerilerin gelişmekte olması gibi nedenlerden dolayı, drama önemli bir yöntem olarak değerlendirilebilir (Furman, 2000). Bunların yanında dramanın okulöncesi dönem çocuklarına sağladığı çok sayıda fayda bulunmaktadır. Bunlardan bazıları (Akyol, Kahriman-Pamuk & Elmas, 2018; Korukcu, Ersan & Aral, 2015; Xiajing, 2021);

Güven oluşturma: En utangaç çocukların bile özgüvenlerini geliştirmeleri drama ile sağlanabilir.

Konsantrasyon: Drama çocuklarda konsantre olmaya yardımcı olur. Dolayısıyla konunun daha iyi öğrenilmesine katkı sağlar.

Dil ve iletişim becerilerini geliştirme: Yeni şarkılar öğrenmek, yeni oyunlar oynamak ve hayali oyunlara katılmak gibi etkinlikler bunların tümü çocuğun gelişen kelime dağarcığına katkıda bulunur. Ayrıca beden dili olarak tanımlanan jest ve mimiklerin gelişmesi, kendini sözsüz olarak ifade etmeyi öğrenebilir.

İşbirliği yapma: Drama çocuklara sosyallaşma ve bunun yanında birlikte iş yapabilme becerisi geliştirir.

Matematiksel beceri geliştirme: Drama etkinlikleri ve bu etkinliklerin içerisinde sayma, çıkarma ve toplama gibi becerilerin gelişmesi sağlanabilir. Bir şarkıdaki vuruş sayısını saymak, bir kamp gezisindeki yıldızların sayısını saymak veya bir pastaya kaç yumurta koyacağını hesaplama gibi işlemler matematiksel becerileri geliştirir.

Sosyal ve duygusal zekayı geliştirme: Drama etkinlikleri çocukların sosyal etkileşimlerini gerektirmektedir. Dolayısıyla bu süreçte diğerlerini anlama, dinleme, duygularını ifade etme, başkalarının duygularını anlama gibi beceriler gelişebilir.

Motor beceri gelişimi: Drama etkinliklerine aktif katılım sağlayan çocukların bu etkinliklerde yapacakları bir takım görevler bulunmaktadır. Bu görevlerin gerektirdiği özelliklere uygun küçük-büyük kas gruplarını kullanmaları gerekebilir. Dolayısıyla drama sayesinde çocuklar bedeni kontrol etmeyi öğrenebilir.

Yaratıcılığı geliştirme: Drama faaliyetleri çocuklarda yeni duyguları tanıma ve yeni düşünceler üretmeye yardımcı olur. Bu durum bazen bir takım materyaller kullanılarak çeşitli tasarımlar yapmayı gerektirebilir. Dolayısıyla çocukların yaratıcılık becerilerinin geliştirilmesi sağlanabilir.

Problem çözme: Drama etkinlikleri ile çocuklara gelişimsel dönemlerine uygun günlük yaşam problemlerini anlamaları ve bunlara çözümler üretmeleri sağlanabilir. Çevrelerinde meydana gelen çevre kirliliği, dğayı koruma, canlıların yaşamsal özellikleri ve sorunları gibi çeşitli alanlarda problem durumları geliştirilerek bunlara çözümler geliştirmeleri sağlanabilir.

Değer geliştirme: Drama etkinlikleri çocuklarda sosyal değerlerin gelişimini sağlar. Çünkü drama etkinliklerinde çocuklar başkaları ile iletişim kurmakta, sosyalleşmekte ve diğerlerinin duygu ve düşüncelerini dikkate almaktadır. Dolayısıyla karşılıklı meydana gelen bu etkileşimlerde ortak değerlerin gelişmesi sağlanabilir.

Okul Öncesi Dönemde Drama Yöntemi Kullanılmasının Katkıları

Drama yöntemi okul öncesi eğitimde oldukça önemli bir yere sahiptir. Drama bireyin bütün duyularını harekete geçirerek deneyimlerini kullanabildiği, gözlem yapma, problem çözme, işbirliği yapma, etkileşim kurabilme, başkalarını anlama, empati kurabilme, saygı ve hoşgörü gibi birçok değeri benimseme şeklinde katkılarından söz edilebilir (Lin, 2021). Özellikle okul öncesi dönemde bugün öğrenciler için bu becerilerin kazanılması akademik özelliklerin yanında oyun ve eğlence gibi etkinliklerin kullanıldığı drama yöntemi son derece önemlidir (Selvi & Öztürk, 2000). Draman sayesinde çocuklar kendilerini özgür bir şekilde ifade edebilir, yaratıcılıklarını geliştirebilir, küçük ya da büyük gruplar halinde çalışarak işbirliği gerçekleştirebilir, rol oynama ya da taklit etme gibi becerileri gelişir, hayal kurma ve hayallerini gerçekleştirebilmek için somut planlar gerçekleştirebilir. Bu bakımdan okul öncesi dönemde gerçekleştirilen yaratıcı drama etkinliklerinin, öğrencilerim bütün yönleriyle gelişimini desteklemesi, hem öğretim programında yer alan hem de sosyal yaşama yönelik önemli becerilerin kazanımın sağlanabilir (Kayhan, 2012; Law, 2021).

Yaratıcı dramanın okul öncesi dönem çocuklarının eğitiminde kullanılması zihinsel gelişim açısından önemli olup çocuklarda hayal gücünün gelişmesi, problem çözme, eleştirel düşünme ve hızlı karar verme gibi özelliklerin gelişimini destekler. Bunun yanında öğrencilerin dil gelişimi bakımından da önemli olup oyun içerisinde çocukların kendilerini ifade etme, başkalarına dinleme, yazı ve görseller kullanarak duygu ve düşüncelerini yansıtabilmek gibi beceriler elde edebilir (Hillyard, 2016). Ayrıca çocuklar açısından yaratıcı dramanın sosyal gelişimi destekleme gibi önemli bir boyutu da bulunmaktadır. Sosyal gelişim bireylerin başkaları ile sağlıklı etkileşimler kurabilmesini sağlayan becerilerin kazanılması sürecidir. Dolayısıyla drama yöntemi kullanılırken çocuklar aynı zamanda diğer arkadaşlarıyla etkileşim halinde olur ve ortak bir amaca yönelik uygulamalar gerçekleştirebilirler (Ervina Liasoi, 2018). Dramanın sağladığı faydalardan biri de duygusal gelişimin desteklenmesidir. Drama sayesinde çocuklar başkalarının duygularına anlayabileceği gibi kendi duygularını da ifade etme becerilerini geliştirebilirler (Gershon ve Pellitteri, 2018). Yaratıcı drama aynı zamanda çocuklarda psikomotor becerilerinin gelişmesine de katkı sağlar. Çünkü drama etkinlikleri çeşitli bedensel etkinliklerin yanında el becerilerinin gelişimine de katkı sağlar.

Okul Öncesi Dönemde Drama Yöntemi Kullanılması ve Okul Öncesi Öğretmeni

Bir eğitim dönemi olarak okul öncesi dönem çocuklarının yaşama yönelik bilgi, tecrübe ve deneyimlerinin kazanılmaya başlandığı, çocukların dış dünyayı daha somut

olaylarla algılamaya başladıkları, aile içi etkileşimin dışında Yeni deneyimler ve arkadaşlıklar kurmaya başladıkları kritik bir dönemdir (Kanaki & Kalogiannakis, 2018). Okul öncesi eğitim faaliyetleri çocuğun bütün gelişim alanlarını destekleyecek ve becerilerin gelişimini sağlayacak şekilde tasarlanmalıdır. Diğer eğitim öğretim kademelerinin aksine bu kademede öğrencilerin bireysel özellikleri ve öğrencilerle birebir eski resimlerin niteliği son derece önemlidir (Karacil & Yayla, 2018a). Her bir öğrencinin gelişim özellikleri ilgi ve istekleri birbirinden farklıdır. Dolayısıyla bu özelliklere uygun bir içeriğin ve etkinliklerin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu süreç iyi bir öğretmenin öncülüğünde gerçekleştirilebilir (Masoumi-Moghaddam, 2018).

Okul öncesi öğretmeni, okul öncesi dönem çocuklarının gelişimsel özelliklerinin farkında olarak aynı zamanda aile ile etkileşimlerin de daha üst düzeyde kurulduğu bir dönemdir. Okul öncesi öğretmeni hem aile ile yoğun etkileşimler kurarak hem de eğitim-öğretim ortamında nitelikli eğitsel faaliyetler gerçekleştirerek öğrencilerin gelişimlerini desteklemek durumundadır (Ervina Liasoi, 2018). Bu süreçte okul öncesi öğretmenin kullanabileceği en etkili yöntemlerden biri de drama yöntemidir. Dolayısıyla öğretmenlerin drama yöntemini kullanmalarına yönelik bilgi ve becerilerinin geliştirilmiş olması gerekir. Drama etkinliklerinin planlamasından sonuç aşamasına kadar bütün tekniklerin başarı ile gerçekleştirilebilmesi bir lider olarak okul öncesi öğretmenin sorumluluğundadır (Güler Selek, 2020). Bu bakımdan okul öncesi öğretmenin hizmet öncesi ve hizmet içinde mesleki becerilerinin geliştirilmesi, öğretmenin bu becerileri geliştirmeye yönelik özverili bir yaklaşımının bulunması gerekmektedir (Karacil & Yayla, 2018b). Aksi takdirde drama etkinliklerinin amacına ulaşması mümkün olmayacağı gibi öğrencilerinde eğitim ortamlarında sıkılmaları ve uzaklaşmaları gibi istenmeyen durumlar ortaya çıkabilir (Gürbüz, 2021).

İlgili Araştırmalar

Özturhan (2021) “*Konya İl Merkezindeki Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden 322, 6 Yaş Çocuklarının Geometrik Şekilleri Tanıma Becerileri, Korunum Becerileri Ve Erken Matematik Becerilerinin İncelenmesi*”ne ilişkin yaptığı araştırmada, çocuklarla gerçekleştirilen eğitsel etkinlikler, oyunlar ve dramanın tanıma, matematiksel beceriler ve korunum becerilerinin gelişimini desteklediği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Cueli, Areces, García, Alve ve González-Castro (2020) okul öncesi öğrencilerinde dikkat, engelleyici kontrol ve erken matematik becerilerine ilişkin yaptıkları araştırmada, Kuzey İspanya’daki anaokullarına devam eden 4-6 yaş grubundaki 143 öğrenciyle deneysel çalışma gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerde matematiksel becerilerin

gelişiminde dikkatin önemli olduğu, yaş ve eğitsel uygulamalara bağlı olarak öğrencilerde dikkat süresinin geliştirilebileceği belirtilmiştir.

Tok ve Ünal (2020) Malatya ilinde okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 60-72 aylık çocukların matematiksel becerilerinin bazı değişkenler açısından incelenmesine ilişkin yaptıkları araştırmada çeşitli kurumlarda eğitim alan 82 okul öncesi öğrencisi ile gerçekleştirmişlerdir. Araştırma sonucunda öğrencilerin matematiksel becerilerinin orta düzeyin üzerinde olduğu, öğrencilerde matematiksel becerilerin gelişiminde drama ve özellikle eğitsel oyunların önemli bir role sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Mutlu (2019) erken çocukluk dönemi çocuklarının problem çözme becerileri ile sayı ve işlem kavramlarına ilişkin başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesine ilişkin yaptığı araştırmada, problem çözme ile sayı ve işlem kavramlarına ilişkin bilgiler arasında ilişkilerin bulunduğu, okul öncesi dönem öğrencilerde drama uygulamalarının matematiksel becerilerin gelişiminde önemli role sahip olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Demir ve Çiftçi (2018) Ankara ilindeki özel anaokullarında eğitime devam eden 120 öğrenci ile, 5-6 yaş çocuklarına sayı kavramını kazandırmada drama çalışmalarının etkisinin incelenmesine ilişkin yaptıkları araştırmada, drama uygulamaları ile gerçekleştirilen etkinliklerin, çocuklarda sayı kavramının kazanımını desteklediği, drama eğitimi almayanlara göre başarı düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Karaman ve İvrendi (2015) Bursa ili Kestel ilçesindeki bir okul öncesi eğitim kurumundaki 91 öğrenci ile, okul öncesi dönem çocuklarının matematik becerileri ile onların sosyodemografik özellikleri ve sosyo-dramatik oyunları arasındaki ilişkiyi inceledikleri araştırmada, çocuklarda oyun etkinlikleri ve dramanın matematiksel becerilerin gelişimi ile ilişkili olduğu, drama etkinliği kullanılan çocuklarda kullanılmayanlara göre matematiksel becerilerin daha fazla geliştiği sonucuna ulaşılmıştır.

Brendefur, Strother, Thiede, Lane ve Surges-Prokop (2013) Head Start'ta okul öncesi çocukların matematik becerilerini geliştirmek için uygulanan gelişim programının etkililiğini inceledikleri araştırmada, öğrencilerle yapılan uygulamaların matematiksel becerilerin gelişiminde önemli olduğu belirtilmiştir.

Kilday (2011) okul öncesi çağındaki çocukların matematik başarı puanlarını etkileyen faktörleri araştırdığı çalışmada, çocukların yürütücü işlevlerinin genel matematiksel becerilerinde etkili olduğu, okul öncesinde öğretmen ve öğrencilerin sosyal etkileşimlerinin çocukların matematiksel başarılarını etkilediği belirtilmiştir.

Şirin (2011) Bursa ili Osmangazi ilçesindeki MEB'e bağlı bir okul öncesi eğitim kurumunda öğrenim gören 30 öğrenci ile yaptığı deneysel araştırmada, anaokuluna devam eden beş yaş grubu çocuklara sayı ve işlem kavramlarını kazandırmada oyun yönteminin etkisine ilişkin yaptıkları araştırmada, deney grubuna uygulanan etkinliklerin öğrencilerde matematiksel becerilerin gelişimini önemli ölçüde artırdığı, deney grubundaki öğrenciler lehine anlamlı farklılık meydana geldiği sonucuna ulaşılmıştır.

Yaşar ve Aral (2011) Türkiye'de okul öncesinde drama alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesine ilişkin yaptıkları araştırmada, drama etkinlikleri kullanılarak yapılan çalışmalar incelenmiştir. Bu kapsamda 1990-2010 yıllarında yapılmış 40 lisansüstü tez incelenmiştir. Araştırma sonucunda drama etkinliklerinin çocuklarda dil becerileri, matematiksel beceriler, düşünme becerileri, yaratıcılık, beslenme becerileri, sosyal ve duygusal gelişim gibi özellikleri desteklediği sonucuna ulaşılmıştır.

Karacil (2009) ilköğretim birinci kademedeki yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin akademik başarısına etkisini incelediği araştırmada, Kars ilindeki bir ilköğretim okulunda öğrenim gören 5. Sınıf öğrencileri ile çalışmayı gerçekleştirmiştir. 4 hafta süren uygulamalar sonucunda uygulanan başarı testine göre, deney grubundaki öğrencilerin akademik başarılarının kontrol grubundakilere göre anlamlı düzeyde geliştiği, deneysel uygulamaların başarılı olduğu belirtilmiştir.

Sezer (2008) *“Okul Öncesi Eğitimi Alan Beş Yaş Grubu Çocuklara Sayı ve İşlem Kavramlarını Kazandırmada Drama Yönteminin Etkisinin İncelenmesi”*ne ilişkin Bolu ilindeki bir okul öncesi eğitim kurumunda 20 öğrenci ile yaptığı deneysel araştırmada, deney grubuna uygulanan drama temelli sayı ve işlem kavramı eğitiminin etkili olduğu ve sayı ve işlem kavramlarını kazandırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Arnas Aktaş, Gül Deretarla ve Sığırtmaç (2003) 48-86 ay arasında bulunan 865 okul öncesi eğitim alan çocuklarla, çocuklar için sayı ve işlem kavramları testinin geçerlilik ve güvenirlik çalışmasına ilişkin yaptıkları araştırmada, sayı ve işlem kavramlarına ilişkin bilgi ve becerileri kazandırmada önemli etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yöntem

Araştırma Yöntemi

Çalışmanın modeli iki gruplu yarı deneysel model olarak tasarlanmıştır. Ön test - son test karşılaştırma gruplu desen, katılımcıların deneysel araştırmanın öncesinde ve sonrasında, bağımlı değişken ile ilgili ölçüme tabi tutulmasıdır (Karasar, 2020). Bu modelde katılımcılar, deney ve karşılaştırma grubu olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır. Okullardaki eğitim araştırmalarındaki uygulamalarda, mevcut sınıfların çalışmaya alınması, araştırma gurupları tam olarak objektif eşit bir şekilde uygulamaya dahil edilememesi nedeniyle bu araştırmalarda yöntem olarak yarı deneysel model kullanılmaktadır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim ve öğretim yılı birinci döneminde Bayburt ili merkezinde bulunan MEB'e bağlı seçilen anaokulunda gerekli koşulları sağlayan uygun örnekleme yöntemi ile belirlenen iki farklı sınıfta eğitimine devam eden 60-71 aylık öğrenciler oluşturmaktadır. Anaokulundaki öğrencilerin aileleriyle görüşülüp araştırma hakkında bilgi verilmiştir. Araştırmaya katılan ebeveynlere “Kişisel Bilgi Formu”, öğrencilere de “5-6 Yaş Çocuklar İçin Sayı ve İşlem Kavramları Testi” uygulanmıştır. Uygulanacak olan ön test sonunda yaş aralığına göre ortalama puanın altında kalan öğrenciler seçilmiş, uygun örnekleme yöntemi seçilen her bir sınıftan 15 deney, 15 kontrol olarak 30 kişiden oluşan deney ve kontrol grubu oluşturulmuştur. İki sınıftan 15 deney, 15 kontrol grubunu bitiren 30 öğrenciyle çalışılmıştır. Alanında uzman kişilerle görüşülüp rakam kavramlarının gelişmesine yönelik hazırlanan drama planları, iki sınıfta eğitim gören 15 öğrencilik 2 gruba da bir ay (4 hafta) zamanla, haftalık 1 gün 1 saat olacak şekilde uygulanmıştır. Uygulamadan sonra deney ve kontrol grubuna son test uygulanmıştır. Okul öncesi dönem çocukları için 4 haftalık etkinlik planlarının yeterli olacağı ile ilgili literatürde de uzman görüşleri bulunmaktadır (Sarı, 2017).

Veri Toplama Araçları

Araştırmacının hazırladığı, demografik bilgileri toplamak için “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. “Öğrencilerin sayı kavramına yönelik becerilerini tespit etmek amacıyla ise Arnas vd. (2003) tarafından geliştirilen ‘5- 6 Yaş Çocuklar İçin Sayı ve İşlem Kavramları Testi’ uygulanmıştır.” Veri toplama araçları için uzman görüşleri alınacak kapsam geçerliği ve güvenirliği sağlanmıştır. Uygulamaya başlamadan önce, okul yönetimine yapılacak uygulama hakkında bilgi verilecek ve gereken onaylar alınmıştır. Araştırmacı tarafından araştırmanın türüne bağlı olarak ilgili birimlerden araştırma ve uygulama için gerekli izin alınacak görüşme, ses veya kamera kaydı yapılmıştır. Veriler araştırmacı tarafından bizzat toplanmıştır. “Arnas vd. (2003) tarafından 865 çocuk ile geçerlilik ve güvenirlik çalışması yapılan bu test; sayma, rakam yazma, rakam tanıma, eşleştirme, korunum, sıra sayıları ve toplama-çıkarma işlemleri gibi Öğrencilerin sayı ve işlem yeteneklerini farklı açılardan ölçen 88 sorudan oluşmaktadır.”

Araştırmada kullanılan Sayı ve İşlem Kavramları Testinin 39 maddesinin beş yaş grubu Öğrencilerinin sayı ve işlem yeteneğini ölçmede yeterli olacağına ilişkin beş uzmandan görüş alınarak testin ilgili maddelerinin kapsam geçerliği için yeterli olduğu belirlenmiştir. “Testin güvenirliğini belirlemek amacıyla iç tutarlılık katsayısı hesaplanmış ve KR-20 değeri tüm test için. 98, test tekrar test için hesaplanan Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı $r = .95$ olarak bulunmuştur. 6 yaş grubu için iç tutarlılık katsayısı. 97 olarak bulunmuştur” (Demir & Çiftçi, 2018). Ayrıca uzman görüşleri ile 39 madde olarak belirlenen başarı testinin güvenirliği hesaplanmış, bunun için 152 öğrencinin verisi değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmede elde edilen başarı puanları üst ve alt grup (%27) dilimleri karşılaştırılmış, 39 madde ile başarının ayırt edilebilirlik derecesi hesaplanmıştır. Yapılan karşılaştırma sonucunda %27üst (n=41) ve %27 (n=41) olmak üzere gruplar arasında anlamlı farklılık meydana geldiği belirlenmiştir ($p \leq .05$) (Tablo 3.1). Dolayısıyla 88 maddeden 39 maddeye düşürülen başarı testinin ayırt edicilik özelliğine sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 1. Başarı Ölçeği Alt Grup ÜstGrup Karşılaştırması Sonuçları

Gruplar	n	Ortalama	Standart Sapma	t	sd	p
Alt Grup (%27)	41	3.3902	.80244	-20.994	80	.000
Üst Grup (%27)	41	8.2195	1.23516			

Bu sonuçlar testin iç tutarlılığının yüksek olduğunu göstermektedir. Kısaca söylenecek olursa elde edilecek veriler ile test ve formun geçerlik ve güvenirlik açısından değerlendirilmesi yapılmıştır. Form ve testin güvenirliğini artırmak amacı ile formun ve testin giriş bölümünde yönergeler ve açıklamalar açıkça belirtilmiştir. Ayrıca test ve formdaki maddeler de açıkça ifade edilmiştir. Veri toplama aracı olan formun ve testin geçerliğini sağlamak amacıyla, form ve test anlaşılma ve araştırma konusunu kapsayıcılık düzeyinin kontrolü bakımından uzman görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşü doğrultusunda yapılan düzeltmelerle forma ve teste son şekli verilmiştir..

Uygulama

Uygun örnekleme yöntemiyle belirlenen Bayburt il merkezindeki okul öncesi eğitim hizmeti veren 2 farklı sınıfta öğrenim gören 5-6 yaş grubundaki öğrencilerin ebeveynleriyle görüşülmüş, yapılan çalışmanın kapsamı ve içeriğiyle ilgili etik ilkeler çerçevesinde bilgilendirilmiştir. Çalışmadan önce velilerle toplantı yapılarak, araştırmacının hazırladığı ebeveyn ve çocuklarla ilgili 6 soruluk kişisel bilgi formunun veliler tarafından doldurulması sağlanmıştır.

Sayı ve işlem kavramlarına yönelik hem deney grubuna hem de kontrol grubuna araştırmacı tarafından eğitim programları geliştirilmiştir. Eğitim programlarının öncelikle pilot uygulamaları gerçekleştirilmiş ardından uzman görüşleri alınarak eğitim programlarına son şekli verilmiştir. Testlerin uygulamasına, veli onam formları alındıktan ve çalışmanın yapıldığı okul idaresine bilgi verildikten sonra başlanmıştır. Bu testlerin uygulanmasında rehber öğretmen sınıfları kullanılmış ve çocuklara bireysel bir şekilde uygulanmıştır.

Ön test sonucuna göre alınan puanlar toplam sayıya bölünmüş ve ortalama puan belirlenmiştir. Genel ortalamanın altında bir puan alan öğrenciler yaş grupları da dikkate alınarak her grupta 15 öğrenci olacak şekilde deney ve kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Toplamda 30 öğrenci ile çalışılmıştır. Matematiksel becerilere yönelik uzman görüşü de alınarak 4 haftalık drama planları oluşturulmuştur. Okul öncesi dönem çocukları için 4 haftalık etkinlik planlarının yeterli olacağı ile ilgili literatürde de uzman görüşleri bulunmaktadır (Karacil, 2009; Sarı, 2017). Bu planlar her iki sınıftaki deney gruplarına 4 hafta süreyle, haftada 1 gün 1 saat olarak uygulanmıştır.

Verilerin Analizi

Çocukların sayı ve işlem kavramları (5-6 yaş) testine verdikleri cevaplar SPSS 24 programı kullanılarak çözümlenmiştir. Öncelikle deney ve kontrol gruplarının ön testleri arasında anlamlı fark olup olmadığını belirlemek amacıyla, verilerin normal dağılım gösterip göstermediği incelenmiş, çarpıklık ve basıklık katsayılarına göre verilerin normal dağıldığı belirlenmiştir. Bu bakımdan deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin testten aldıkları puanların karşılaştırılmasında öncelikle yüzde ve frekans dağılımları verilmiş, sonrasında gruplar arasında bağımlı ve bağımsız t testi ile karşılaştırmalar yapılmıştır. Grupların puanlarında ne kadar ilerleme olduğunu bulabilmek için fark puanları ortalaması hesaplanmıştır. Araştırmanın bulgularının yorumlanmasında %95 (0.05) güven aralığı anlamlılık düzeyi esas alınmıştır. Veri toplamak için nüfus bilgilerini öğrenmek üzere araştırmacı tarafından hazırlanmış olan “Kişisel Bilgi Formu” ve “5-6 Yaş Çocuklar İçin Sayı ve İşlem Kavramları Testi (Arnas vd., 2003)” kullanılmıştır. Testi uygulamak için etik kurul izin belgesi, kurum izni ve veli onayı alınmıştır.

“Kişisel Bilgi Formu” araştıran kişinin düzenlediği demografik bilgileri elde edebilmek için hazırlanan formda, araştırma yapılan öğrencilerin cinsiyet, yaş, okula devam etme yaşı, ebeveynlerinin yaşı, eğitim düzeyi, meslek ve gelir durumuyla ilgili sorular bulunmaktadır. Öncesinde ebeveynlerle görüşülerek, araştırmacının düzenlediği, öğrenciler ve ebeveynlerle ilgili 6 soruluk kişisel bilgi formunu doldurmaları istenmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, okul öncesi dönem öğrencilerine uygulanan “5-6 yaş Çocuklar İçin Sayı ve İşlem Kavramları Testi” ön test ve son test puanları ve demografik özelliklere ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya dahil edilen deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin, demografik özelliklerine ilişkin bilgiler aşağıda verilmiştir.

Tablo 2. Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Cinsiyet Özellikleri

	Cinsiyet	n	%
Deney	Kız	8	53.3
	Erkek	7	46.7
	Toplam	15	100.0
Kontrol	Kız	8	53.3
	Erkek	7	46.7
	Toplam	15	100.0

Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre dağılımları incelendiğinde hem deney grubundaki öğrencilerin hem de kontrol grubundaki öğrencilerin %53,3’ünün kız, %46,7’sinin erkek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3. Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Kardeş Sayısı Özellikleri

	Kardeş Sayısı	n	%
Deney	Kardeşi yok	4	26.7
	1 kardeş	8	53.3
	2 ve üzeri kardeş	3	20.0
	Toplam	15	100.0
Kontrol	Kardeşi yok	4	26.7
	1 kardeş	7	46.7
	2 ve üzeri kardeş	4	26.7
	Toplam	15	100.0

Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin kardeş sayısı değişkenine göre dağılımları incelendiğinde deney grubundaki öğrencilerin %26,7'sinin kardeşinin olmadığı, %53,3'ünün 1 kardeşinin olduğu, %20'sinin 2 ve üzeri kardeşinin olduğu; kontrol grubundaki öğrencilerin ise %26,7'sinin kardeşinin olmadığı, %46,7'sinin 1 kardeşi, %26,7'sinin 2 ve üzeri kardeşinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4. Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Doğum Sırası Özellikleri

	Doğum Sırası	n	%
Deney	1	8	53.3
	2	5	33.3
	3 ve üzeri	2	13.3
	Toplam	15	100.0
Kontrol	1	10	66.7
	2	5	33.3
	Toplam	15	100.0

Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin doğum sırası değişkenine göre dağılımları incelendiğinde deney grubundaki öğrencilerin %53.3'ünün 1, %33.3'ünün 2, %13.3'ünün 3 ve üzeri doğum sırasına sahip oldukları; kontrol grubundaki öğrencilerin ise %66.7'sinin 1, %33.3'ünün 2. doğum sırasına sahip oldukları ulaşılmıştır.

Tablo 5. Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Anne Öğrenim Durumu Özellikleri

	Anne Öğrenim Durumu	n	%
Deney	İlkokul	1	6.7
	Ortaokul	4	26.7
	Lise	2	13.3
	Üniversite	8	53.3
	Toplam	15	100.0
Kontrol	İlkokul	3	20.0
	Ortaokul	4	26.7
	Lise	3	20.0
	Üniversite	5	33.3
	Toplam	15	100.0

Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin anne öğrenim durumu değişkenine göre dağılımları incelendiğinde deney grubundaki öğrencilerin annelerinin %6.7'sinin ilkokul, %26.7'sinin ortaokul, %13.3'ünün lise, %53.3'ünün üniversite mezunu olduğu; kontrol grubundaki öğrencilerin annelerinin ise %20'sinin ilkokul, %26.7'sinin ortaokul, %20'sinin lise, %33.3'ünün üniversite mezunu olduğu oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 6. Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Baba Öğrenim Durumu Özellikleri

	Baba Öğrenim Durumu	n	%
Deney	İlkokul	1	6.7
	Ortaokul	1	6.7
	Lise	2	13.3
	Üniversite	11	73.3
	Toplam	15	100.0
Kontrol	İlkokul	1	6.7
	Ortaokul	1	6.7
	Lise	5	33.3
	Üniversite	8	53.3
	Toplam	15	100.0

Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin baba öğrenim durumu değişkenine göre dağılımları incelendiğinde deney grubundaki öğrencilerin babalarının %6.7'sinin ilkokul, %6.7'sinin ortaokul, %13.3'ünün lise, %73.3'ünün üniversite mezunu olduğu; kontrol grubundaki öğrencilerin babalarının ise %6.7'sinin ilkokul, %6.7'sinin ortaokul, %33.3'ünün lise, %53.3'ünün üniversite mezunu olduğu oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 7. Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Anne Yaşı Özellikleri

	Anne Yaş	n	%
Deney	30 ve altı	9	60.0
	31 ve üzeri	6	40.0
	Toplam	15	100.0
Kontrol	30 ve altı	11	73.3
	31 ve üzeri	4	26.7
	Toplam	15	100.0

Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin anne yaşı değişkenine göre dağılımları incelendiğinde deney grubundaki öğrencilerin annelerinin %60'ının 30 ve altı yaş, %40'ının 31 ve üzeri yaş oldukları; kontrol grubundaki öğrencilerin annelerinin ise %73.3'ünün 30 ve altı yaş, %26.7'sinin 31 ve üzeri yaş grubunda oldukları belirlenmiştir.

Tablo 8. Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Baba Yaşı Özellikleri

	Baba Yaş	n	%
Deney	30 ve altı	5	33.3
	31 ve üzeri	10	66.7
	Toplam	15	100.0
Kontrol	30 ve altı	5	33.3
	31 ve üzeri	10	66.7
	Toplam	15	100.0

Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin baba yaşı değişkenine göre dağılımları incelendiğinde deney grubundaki öğrencilerin babalarının %33.3'ünün 30 ve altı yaş, %66.7'sinin 31 ve üzeri yaş oldukları; kontrol grubundaki öğrencilerin babalarının ise %33.3'ünün 30 ve altı yaş, %66.7'sinin 31 ve üzeri yaş grubunda oldukları belirlenmiştir.

Tablo 9. Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Baba Çalışma Durumu Özellikleri

	Baba Çalışma Durumu	n	%
Deney	Çalışıyor	15	100
Kontrol	Çalışıyor	15	100

Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin baba çalışma durumu değişkenine göre dağılımları incelendiğinde deney grubundaki öğrencilerin babalarının tamamının (%100) çalıştığı; kontrol grubundaki öğrencilerin babalarının ise yine tamamının (%100) çalıştığı belirlenmiştir.

belirlenmiştir. Deney ve kontrol grubundaki öğrenciler babalarının çalışma durumu bakımından birbirine denktir.

Tablo 10. *Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Anne Çalışma Durumu Özellikleri*

	Anne Çalışma Durumu	n	%
Deney	Çalışıyor	4	26.7
	Çalışmıyor	11	73.3
	Toplam	15	100.0
Kontrol	Çalışmıyor	15	100.0

Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin anne çalışma durumu değişkenine göre dağılımları incelendiğinde deney grubundaki öğrencilerin annelerinin %26.7’sinin çalıştığı, %73.3’ünün çalışmadığı; kontrol grubundaki öğrencilerin annelerinin ise tamamının (%100) çalışmadıkları belirlenmiştir.

Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin “5-6 yaş Çocuklar İçin Sayı ve İşlem Kavramları Testi” Puanlarının Karşılaştırılması

Tablo 11. *Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin “5-6 yaş Çocuklar İçin Sayı ve İşlem Kavramları Testi” Ön Test Sonuçları*

Gruplar	n	Ortalama	Standart Sapma	t	sd	p
Deney Ön test	15	5.66	2.126	-.718	28	.47
Kontrol Ön test	15	6.20	1.934			

Araştırmaya dahil edilen deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin ön test uygulaması “5-6 yaş Çocuklar İçin Sayı ve İşlem Kavramları Testi” sonuçları t testi ile analiz edilmiştir. Analiz neticesinde deney ve kontrol grupları arasında farklılık meydana gelmediği belirlenmiştir ($p>.05$). Buna göre uygulama öncesinde öğrencilerin ölçülen özellik bakımından birbirine denk oldukları söylenebilir.

Tablo 12. Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin “5-6 yaş Çocuklar İçin Sayı ve İşlem Kavramları Testi” Son Test Sonuçları

Gruplar	n	Ortalama	Standart Sapma	t	sd	p
Deney Son test	15	32.66	4.450	16.33	28	.00
Kontrol Son test	15	11.60	1.919			

Araştırmaya dahil edilen deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin son test uygulaması “5-6 yaş Çocuklar İçin Sayı ve İşlem Kavramları Testi” sonuçları t testi ile analiz edilmiştir. Analiz neticesinde deney ve kontrol grupları arasında farklılık meydana geldiği belirlenmiştir ($p \leq .05$). Meydana gelen farklılığa ilişkin ortalama puanlar incelendiğinde, farklılığın deney grubu lehine olduğu görülmektedir. Buna göre uygulama süresi sonrasında deney grubundaki öğrencilerde sayı ve işlem kavramları becerilerinin kontrol grubundaki öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Dolayısıyla yapılan drama uygulamalarının öğrencilerde sayı ve işlem kavramların gelişiminde önemli etki meydana getirdiği söylenebilir.

Tablo 13. Deney Grubundaki Öğrencilerin “5-6 yaş Çocuklar İçin Sayı ve İşlem Kavramları Testi” Deney Ön test ve Deney Son Test Sonuçları

Gruplar	n	Ortalama	Standart Sapma	t	sd	p
Deney Ön test	15	5.66	2.126	-21.199	28	.00
Deney Son test	15	32.66	4.451			

Araştırmaya dahil edilen deney grubundaki öğrencilerin “5-6 yaş Çocuklar İçin Sayı ve İşlem Kavramları Testi” ön test son test uygulamasından aldıkları puanlar bağımlı örneklem t testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda gruplar arasında anlamlı farklılık meydana geldiği belirlenmiştir ($p \leq .05$). Meydana gelen farklılığa ilişkin ortalama puanlar incelendiğinde, farklılığın deney grubu son test lehine olduğu görülmektedir. Buna göre deney grubundaki öğrencilerin uygulama sonrası sayı ve işlem kavramları düzeylerinin ($X=32.66$), uygulama öncesindeki durumlarına göre ($x=5.66$) daha yüksek olduğu görülmektedir. Dolayısıyla yapılan drama uygulamalarının deney grubundaki öğrencilerde sayı ve işlem kavramların gelişiminde önemli etki meydana getirmiştir.

Tablo 14. *Kontrol Grubundaki Öğrencilerin “5-6 yaş Çocuklar İçin Sayı ve İşlem Kavramları Testi” Kontrol Ön test ve Deney Son Test Sonuçları*

Gruplar	n	Ortalama	Standart Sapma	t	sd	p
Kontrol Ön test	15	6.20	1.934	-7.673	28	.00
Kontrol Son test	15	11.60	1.919			

Araştırmaya dahil edilen kontrol grubundaki öğrencilerin ön test ve son test uygulaması “5-6 yaş Çocuklar İçin Sayı ve İşlem Kavramları Testi” sonuçları t testi ile analiz edilmiştir. Analiz neticesinde deney ve kontrol grupları arasında farklılık meydana geldiği belirlenmiştir ($p \leq .05$). Meydana gelen farklılığa ilişkin ortalama puanlar incelendiğinde, farklılığın kontrol grubu son test lehine olduğu görülmektedir. Buna göre kontrol grubundaki öğrencilerin sayı ve işlem kavramları son test düzeylerinin ($X=11.60$), ön test puanlarına göre ($x=6.20$) daha yüksek olduğu görülmektedir.

Yapılan uygulamalar değerlendirildiğinde deney grubundaki öğrencilerde meydana gelen farklılığın oldukça yüksek olduğu ve uygulamaların başarılı olduğu görülmektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tartışma ve Sonuç

Araştırmada Bayburt ili merkezinde bulunan MEB’e bağlı bir anaokulunun iki farklı sınıfında eğitimine devam eden 60-71 aylık öğrencilerle gerçekleştirilen çalışma kapsamında “5-6 yaş Çocuklar İçin Sayı ve İşlem Kavramları Testi” uygulanmıştır. Deney grubunda yapılan 4 haftalık drama uygulamaları sonucunda deney grubundaki öğrencilerin, sayı ve işlem kavramları düzeylerinin kontrol grubundaki öğrencilere göre yüksek düzeyde kazanıldığı ve dolayısıyla drama yöntemi ile yapılan uygulamaların etkili olduğu belirlenmiştir. Araştırmada ulaşılan bu sonuca benzer şekilde ilgili literatürde yer alan çalışmalarda ulaşılan sonuçlar değerlendirilmiştir.

Yapılan araştırmalara göre Karacil (2009) ilköğretim birinci kademedeki yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin akademik başarısına etkisini incelediği araştırmada, deney grubundaki öğrencilerin akademik başarılarının kontrol grubundakilere göre anlamlı düzeyde geliştiği, deneysel uygulamaların başarılı olduğu belirtilmiştir. Özturhan (2021) 6 yaş çocuklarının geometrik şekilleri tanıma becerileri, korunum becerileri ve erken matematik becerilerinin incelenmesine ilişkin yaptığı araştırmada, çocuklarla gerçekleştirilen eğitsel etkinlikler, oyunlar ve dramanın tanıma, matematiksel beceriler ve korunum becerilerinin gelişimini desteklediği sonuçlarına ulaşmıştır. Xiajing (2021) drama eğitiminin çocuklarda akademik başarıya etkisini incelediği araştırmada, dramanın öğrenme süreçlerini daha eğlenceli ve aktif hale getirdiği, öğrencilerin daha kolay öğrenmelerini sağladığı ve kalıcılığı artırdığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Cueli, Areces, García, Alve ve González-Castro (2020) okul öncesi öğrencilerinde dikkat, engelleyici kontrol ve erken matematik becerilerine ilişkin yaptıkları araştırmada, öğrencilerde matematiksel becerilerin gelişiminde dikkatin önemli olduğu, yaş ve eğitsel uygulamalara bağlı olarak öğrencilerde dikkat süresinin geliştirilebileceğini belirtmişlerdir.

Yapılan farklı araştırmalarda da benzer şekilde Tok ve Ünal (2020) okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 60-72 aylık çocukların matematiksel becerilerinin bazı değişkenler açısından incelenmesine ilişkin yaptıkları araştırmada, öğrencilerin matematiksel becerilerinin orta düzeyin üzerinde olduğu, öğrencilerde matematiksel becerilerin gelişiminde drama ve özellikle de eğitsel oyunların önemli bir role sahip olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Mutlu (2019) erken dönem çocuklarının problem çözme yetenekleriyle sayı ve sayılarla işlemler

kazanımlarına yönelik kavramlara ilişkin başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesine ilişkin yaptığı araştırmada, problem çözmeyle sayı ve sayılarla işlemler kavramlarına ilişkin bilgiler arasında ilişkilerin bulunduğu, okul öncesi dönem öğrencilerde drama uygulamalarının matematiksel becerilerin gelişiminde önemli role sahip olduğu sonuçlarına ulaşmıştır. Demir ve Çiftçi (2018) drama yöntemi kullanılarak 5-6 yaş çocuklarına sayı kavramını kazandırmada drama çalışmalarının etkisinin incelendiği araştırmada, drama uygulamaları ile gerçekleştirilen etkinliklerin, çocuklarda sayı kavramının kazanımını desteklediği, drama eğitimi almayanlara göre başarı düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Karaman ve İvrendi (2015) okul öncesi dönem çocuklarının matematik becerileri ile onların sosyodemografik özellikleri ve sosyo-dramatik oyunları arasındaki ilişkiyi inceledikleri araştırmada, çocuklarda oyun etkinlikleri ve dramanın matematiksel becerilerin gelişimi ile ilişki olduğu, drama etkinliği kullanılan çocuklarda kullanılmayanlara göre matematiksel becerilerin daha fazla geliştiği sonucuna ulaşmışlardır. Korucu, Ersan ve Aral (2015) drama eğitiminin okul öncesi öğrencilerinde sosyal katılım becerilerine etkisini inceledikleri araştırmada, dramanın çocuklarda sosyal becerileri önemli düzeyde artırdığı, sosyal ilişkileri ve değerleri anlamaya yardımcı olduğu belirtilmiştir. Brendefur, Strother, Thiede, Lane ve Surges-Prokop (2013) Head Start'ta okul öncesi çocukların matematik becerilerini geliştirmek için uygulanan gelişim programının etkililiğini inceledikleri araştırmada, öğrencilerle yapılan uygulamaların matematiksel becerilerin gelişiminde önemli olduğu belirtmişlerdir.

Benzer şekilde Şirin (2011) anaokulu örnekleminde beş yaş grubu çocukları için sayı ve işlem kavramlarını kazandırmaya yönelik oyun yönteminin etkisine ilişkin yaptıkları araştırmada, deney grubuna uygulanan etkinliklerin öğrencilerde sayı ve işlem kavramının gelişimine olumlu etki ettiği, drama ve oyunların çocuklara matematiksel becerileri kazandırmada kullanılmasının önemli olduğu sonucuna ulaşmıştır. Kilday (2011) okul öncesi çağındaki çocukların matematik başarı puanlarını etkileyen faktörleri araştırdığı çalışmada, çocukların yürütücü işlevlerinin genel matematiksel becerilerinde etkili olduğu, okul öncesinde öğretmen ve öğrencilerin sosyal etkileşimlerinin çocukların matematiksel başarılarını etkilediği belirtilmiştir. Yaşar ve Aral (2011) okul öncesinde drama yöntemi kullanılarak Türkiye'de yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesine ilişkin yaptıkları araştırmada, drama etkinlikleri kullanılarak yapılan çalışmalar incelenmiş, araştırmalarda drama etkinliklerinin çocuklarda dil becerileri, matematiksel beceriler, düşünme becerileri, yaratıcılık, beslenme becerileri, sosyal ve duygusal gelişim gibi özellikleri desteklediği sonucuna ulaşmışlardır.

Ayrıca Sezer (2008) okul öncesine devam eden beş yaş grubundaki öğrencilere drama yöntemi kullanılarak sayı ve işlem kavramlarını kazandırmada etkisinin incelenmesine ilişkin yaptığı araştırmada, deney grubuna uygulanan drama temelli sayı ve işlem kavramı eğitiminin etkili olduğu ve sayı ve işlem kavramlarını kazandırdığı sonucuna ulaşmıştır. Arnas Aktaş, Gül Deretarla ve Sığırtmaç (2003) 48-86 ay çocuklar için sayı ve işlem kavramları testinin geçerlilik ve güvenirlik çalışmasına ilişkin yaptıkları araştırmada, sayı ve işlem kavramlarına ilişkin bilgi ve becerileri kazandırmada önemli etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Araştırmada elde edilen veriler ve ilgili literatür incelendiğinde drama etkinliklerinin ve eğitsel oyunların kullanılmasının, özellikle matematiksel becerileri henüz gelişmekte olan okul öncesi öğrencilerinde bu becerilerin gelişmesini desteklediği sonucuna ulaşılmıştır. İlgili literatür ve mevcut araştırma birlikte değerlendirildiğinde çeşitli matematiksel becerilerin gelişimine katkı sağladığı belirlenmiştir. Bu kapsamda öğrencilerin,

- Gösterilen bir rakamını yazma
- Ritmik sayma
- Sayıyı gösterme
- Sayı / Nesnelerin kaç tane olduğunu söyleme
- Rakam kartını eşleştirme
- Sayıca eşit grupları eşleştirme
- Rakam dizisinde ortada olması gereken rakamı bulma
- Sıradaki nesneyi gösterme
- Söylenilen toplama işlemini yapma
- İşleminin sonucunu söyleme becerilerini geliştirdiği sonuna ulaşılmıştır.

Öneriler

Araştırmada drama eğitiminin öğrencilerde matematiksel becerileri geliştirdiği belirlenmiştir. Bu ulaşılan sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki önerilere yer verilebilir;

- Öğrencilerde drama etkinlikleri, matematiksel becerilerin gelişimi için kullanılabilir.
- Öğrencilerin zorlandıkları beceriler belirlenerek, bu kapsamda drama etkinlikleri önceden planlanabilir.
- Dramanın matematiksel becerilere ek olarak diğer becerilerin gelişiminde de kullanılması sağlanabilir.

- Okul öncesi öğretmenlerine drama eğitimleri verilebilir.
- Matematiksel becerilerin işlendiği drama etkinlikleri geliştirilerek, okul öncesi eğitim kurumlarında bu uygulamalar yaygınlaştırılabilir.
- Ebeveyn ve eğitimcilerin okul öncesinde drama etkinliklerini kullanmaya ilişkin farkındalıkları artırılabilir.
- Dramanın farklı matematiksel beceri ve kavramlardaki etkililiğini araştıran çalışmalar yapılabilir.
- Okul öncesi dönemde matematiksel becerilerin drama yöntemi ile birlikte farklı yöntemler uygulanarak, yöntemler arası karşılaştırmalar yapılabilir.
- Okul öncesi öğrencileri ile yapılan bu çalışmaya ek olarak farklı öğretim kademelerinde drama ile matematiksel becerilerin gelişimi incelenebilir.
- Dramanın daha etkili ve yaygın hale getirilmesi için MEB ve Üniversiteler iş birliğinde projeler hazırlanabilir.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, Ö. (2008). Türkiye'de eğitimde yaratıcı dramanın yakın tarihi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(5), 7-50.
- Adıgüzel, Ö. (2018). *Eğitimde yaratıcı drama*. Pegem Akademi.
- Akköse, E. E. (2008). Okulöncesi eğitimi fen etkinliklerinde doğa olaylarının neden sonuç ilişkilerini belirlemede yaratıcı dramanın etkililiği. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 3(6), 7-24.
- Akman, B. (2002). Okul öncesi dönemde matematik. *Hacettepe University Faculty of Education Journal*, 23, 244-248.
- Aksu, Z., ve Kul, Ü. (2017). Turkish adaptation of the survey of pedagogical content knowledge in early childhood mathematics education. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 8(30), 1832-1848.
- Akyol, A. (2003). Drama ve dramanın önemi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(2), 0-0.
- Akyol, T., Kahriman-Pamuk, D., ve Elmas, R. (2018). Drama in education for sustainable development: Preservice preschool teachers on stage. *Journal of Education and Learning*, 7(5), 102-115.
- Ali, S. K., ve Khadim, T. M. (2021). Techniques used in modern drama. *Ilkogretim Online*, 20(3).
- Arnas Aktaş, Y., Gül Deretarla, E., ve Sığırtaç, A. (2003). 48-86 ay çocuklar için sayı ve işlem kavramları testi'nin geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(12), 147-157.
- Aydın, R. (2021). *Okul öncesi fen eğitiminde drama ve kukla uygulamalarının öğrenmenin kalıcılığına etkisi*. (Tez No. 662843) [Doktora Tezi, Kastamonu Üniversitesi-Kastamonu]. Yüksek Öğretim Kurulu Tez Merkezi.
- Aykaç, M., ve Köğce, D. (2020). Eğitsel oyunlarla matematik öğretimi. *Ankara: Pegem Akademi*.
- Baki, A., ve Hacısalihoğlu-Karadeniz, M. (2013). Okul öncesi eğitim programının matematik uygulama sürecinden yansımalar. *Kastamonu Education Journal*, 21(2), 619-636.
- Banerjee, S. (2014). Learn and unlearn: drama as an effective tool in teaching english language and communication. *International Journal of English Language ve Translation Studies*, 2(1), 79-91.
- Baroody, A., ve Dowker, A. (2003). *The development of arithmetic concepts and skills: Constructing adaptive expertise*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Brendefur, J., Strother, S., Thiede, K., Lane, C., ve Surges-Prokop, M. J. (2013). A professional development program to improve math skills among preschool children in Head Start. *Early Childhood Education Journal*, 41(3), 187-195.
- Brenneman, K., Lange, A., ve Nayfeld, I. (2019). Integrating STEM into preschool education; designing a professional development model in diverse settings. *Early Childhood Education Journal*, 47(1), 15-28.

- Bsharat, T. R., ve Behak, F. (2021). The Insights of Using Creative Drama in Learning Speaking Skills for the 7th graders in Jenin city: A case study. *Ilkogretim Online*, 20(5).
- Charlesworth, R., ve Lind, K. K. (2010). *Math ve science for young children*. (6th edition). USA: Wadsworth/Cengage Learning.
- Chernoff, J. J., Flanagan, K. D., McPhee, C., ve Park, J. (2007). *Preschool: First findings from the third follow-up of the early childhood longitudinal study, birth cohort (ECLS-B) (NCES 2008-025)*. Washington, DC: National Center for Education Statistics, Institute of Education Sciences.
- Coleman, C., ve Davies, K. (2018). Striking Gold: Introducing Drama-Maths. *Teachers and Curriculum*, 18(1), 9-18.
- Cotton, T., ve Toft, H. (2019). Drama and mathematics. *Enriching Mathematics in the Primary Curriculum*, 165.
- Cueli, M., Areces, D., García, T., Alves, R., ve González-Castro, P. (2020). Attention, inhibitory control and early mathematical skills in preschool students. *Psicothema*, 32(2), 237-244.
- Demir, E., ve Çiftçi, H. D. (2018). 5-6 yaş çocuklarına sayı kavramını kazandırmada drama çalışmalarının etkisinin incelenmesi. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 2(2), 309-333.
- Ervina Liasoi, L. (2018). *Implementation of creative drama activities in three selected preschools/Ervina Liasoi Lumandan*. [Doctoral dissertation, University of Malaya-Malaya].
- Furman, L. (2000). In support of drama in early childhood education, again. *Early Childhood Education Journal*, 27(3), 173-178.
- Gershon, P., ve Pellitteri, J. (2018). Promoting Emotional Intelligence in Preschool Education: A Review of Programs. *International Journal of Emotional Education*, 10(2), 26-41.
- Giagazoglou, P., ve Papadaniil, M. (2018). Effects of a storytelling program with drama techniques to understand and accept intellectual disability in students 6-7 years old. A pilot study. *Advances in Physical Education*, 8(2), 224-237.
- Gülerden, A. F., ve Uysal, H. (2020). A meta-analysis of the effectiveness of the method of creative drama in math courses in regard to student scores in achievement, attitude and retention. *Istraživanja u pedagogiji*, 10(2), 265-284.
- Güler Selek, H. K. (2020). *İlkokulda matematik öğretimi*. V. Toptaş, S. Olkun, S. Çekirdekçi, ve M. H. Sarı içinde, Matematik (2 b., ss. 1-13). Ankara: Vizetek Yayıncılık.
- Gürbüz, T. (2021). *Yaratıcı drama temelli matematik öğretimi çalışmalarının sistematik literatür derlemesi*. (Tez No. 658037) [Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi-Kırıkkale]. Yüksek Öğretim Kurulu Tez Merkezi.
- Gürol, A. (2003). Okulöncesi öğretmenleri ile okulöncesi öğretmen adaylarının eğitimde dramaya ilişkin kendilerini yeterli bulma düzeylerinin belirlenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(2), 147-165.
- Hillyard, S. (2016). *English through drama*. Innsbruck, Austria: Helbling Languages
- Hornáčková, V. (2016). The impact of drama education on creativity development at preschool children. *International Journal of Educational and Pedagogical Sciences*, 10(8), 2975-2979.

- Hui, A., Cheung, P. K., Wong, S. T., ve He, M. (2011). How effective is a drama-enhanced curriculum doing to increase the creativity of preschool children and their teachers. *The Journal of Drama and Theatre Education in Asia*, 2(1), 21-48.
- Irugalbandara, A. I. (2020). *Investigation of the development of creative thinking and adaptability skills through process drama techniques in junior secondary school students in Sri Lanka*. [Doctoral dissertation, Queensland University of Technology-Queensland University].
- Kanaki, K., ve Kalogiannakis, M. (2018). Introducing fundamental object-oriented programming concepts in preschool education within the context of physical science courses. *Education and Information Technologies*, 23(6), 2673-2698.
- Karacil, M. (2009). *İlköğretim 1. kademedeki yaratıcı drama yönteminin öğrencinin akademik başarısına etkisi*. (Tez No. 253573) [Yüksek Lisans Tezi, Kafkas Üniversitesi- Kars]. Yüksek Öğretim Kurulu Tez Merkezi.
- Karacil, M., ve Yayla, A. (2018a). Yaratıcı drama yönteminin öğretmen adaylarının mesleki öz yeterliklerine etkisi. *e-Kafkas Journal of Educational Research*, 5(1), 51-60.
- Karacil, M., ve Yayla, A. (2018b). Yaratıcı drama yönteminin öğretmen adaylarının iletişim becerilerine etkisi. *Ulusal Eğitim Akademisi Dergisi*, 2(2), 1-13.
- Karakelle, S. (2009). Enhancing fluent and flexible thinking through the creative drama process. *Thinking Skills and Creativity*, 124-129.
- Karaman, S., ve İvrendi, A. (2015). Okul öncesi dönem çocuklarının matematik becerileri ile onların sosyodemografik özellikleri ve sosyo-dramatik oyunları arasındaki ilişki. *Education and Science*, 40(177), 313-326.
- Kariuki, P. N., ve Humphrey, S. G. (2006). The effects of drama on the performance of at-risk elementary math students. *Online Submission*.
- Kayhan, H. (2012). Türkiye'deki drama ağırlıklı matematik öğretimi çalışmaları üzerine bir değerlendirme. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(18), 97-120.
- Kesici, S. (2021). *Konuşma becerisini geliştirmek için kullanılan öğretim yöntem ve teknikleri ile ilgili çalışmalar üzerine bir inceleme*. (Tez No. 683022) [Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi-Denizli]. Yüksek Öğretim Kurulu Tez Merkezi.
- Khosronejad, S. ve Parviz, M. (2013). The effect of dramatized instruction on speaking ability of Imam Ali University EFL Learners. *International Journal of Applied Linguistics ve English Literature*, 2(5).
- Kilday, C. R. (2011). *Factors affecting children's math achievement scores in preschool*. Dissertation Abstracts International Section A: Humanities and Social Sciences, 72(3-A), 819.
- Korukcu, O., Ersan, C., ve Aral, N. (2015). The effect of drama education on social skill levels of the students attending child development associate program. *International Journal of Social Science ve Education*, 5(2), 192-202.
- Law, O. F. (2021). Effect of Drama Technique on Achievement in English Reading Comprehension of Junior Secondary School Students. *Journal of Education in Black Sea Region*, 6(2), 165-173.
- Lin, T. H. (2021). Planning and practice of children's learning environment: A case study of preschool expert teacher. In *2021 The 7th International Conference on Frontiers of Educational Technologies* (pp. 114-119).

- Mahmudovna, R. D. (2021). Introducing innovations in The Preschool Education System With Talented Children. *Middle European Scientific Bulletin*, 8, 1-12.
- Masoumi-Moghaddam, S. (2018). Using drama and drama techniques to teach english conversations to english as A foreign language learners. *International Journal of Applied Linguistics and English Literature*, 7(6), 63-68.
- Mattevi, Y. (2005). *Using drama in the classroom: the educational values of theatre in second language acquisition*. (PHD Dissertation). Stony Brook University, New York.
- MEB. (2013). *Okul öncesi eğitim programı*. Milli Eğitim Bakanlığı.
- Momeni, S., Khaki, M., ve Amini, R. (2017). The role of creative drama in improving the creativity of 4-6 years old children. *Journal of History Culture and Art Research*, 6(1), 617-626.
- Mutlu, E. (2019). *Erken çocukluk dönemi çocuklarının problem çözme becerileri ile sayı ve işlem kavramlarına ilişkin başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Tez No. 585203) [Yüksek Lisans Tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi- Bursa]. Yüksek Öğretim Kurulu Tez Merkezi.
- Namdar, A. O., Aykaç, M., ve Çöl, S. (2021). Sınıf Öğretmenlerine yönelik drama etkinlikleriyle gerçekleştirilen değerler eğitimi uygulamalarının değerlendirilmesi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 16(1), 65-86.
- Namdar, A., ve Çamadan, F. (2016). Yaratıcı drama uygulamalarının öğretmen adaylarının sosyal becerilerine etkisi. *GEFAD / GUJGEF*, 36(3), 557-575.
- National Council of Teachers of Mathematics (NCTM). (2000). *Principles and standards for school mathematics reston*. VA: National Council of Teachers of Mathematics.
- Ni'mah, M. (2021). Students' perception towards drama technique to reduce speaking anxiety of seventh semester students of english department at UNISMA. *Jurnal Penelitan, Pendidikan, dan Pembelajaran*, 16(7), 38-49.
- NRC. (2009). *Mathematics learning in early childhood: Paths toward excellence and equity*. Washington, DC: The National Academies Press.
- ORCHIDS. (2022). *Ten benefits of learning drama at Schools*. <https://www.orchidsinternationalschool.com/blog/creativity/ten-benefits-of-learning-drama-at-schools/> (Erişim: 01.01.2022)
- Özçelik, N. ve Aydeniz, H. (2012). Yaratıcı drama yönteminin üniversite öğrencilerinin akademik başarılarına ve Fransızca konuşmaya yönelik tutumlarına etkisi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(2), 231-248.
- Özkan, B., ve Tuğluk, M. N. (2018). The effect of drama based mathematic activities on scientific process skills of 5 year old children. *Electronic Turkish Studies*, 13(11).
- Özturhan, M. (2021). *6 yaş çocuklarının geometrik şekilleri tanıma becerileri, korunum becerileri ve erken matematik becerilerinin incelenmesi*. (Tez No. 677348) [Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi- Konya]. Yüksek Öğretim Kurulu Tez Merkezi.
- Öztürk, T., ve Güven, B. (2012). Etkili bir matematik öğrenme ortamının sahip olması gereken özelliklerine ilişkin öğretmen görüşleri. X. Ulusal Fen ve Matematik Alanlar Eğitimi Kongresi.
- Pavão, I., Santos, F., Wright, P. M., ve Gonçalves, F. (2019). Implementing the teaching personal and social responsibility model within preschool education: strengths,

- challenges and strategies. *Curriculum Studies in Health and Physical Education*, 10(1), 51-70.
- Polat, S., ve Bayram, H. (2021). Drama dersinin tasarım odaklı düşünme becerilerinin gelişimine katkısını araştıran bir durum çalışması. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2), 476-497.
- Polat-Unutkan, Ö. (2007). Okul öncesi dönem çocuklarının matematik becerileri açısından ilköğretime hazır bulunuşluğunun incelenmesi. *Hacettepe University Faculty of Education Journal*, 32, 243-254.
- Sağlam, Ç. T. (2018). Yaratıcı drama yöntemiyle farklı kültürleri tanıma ve bir arada yaşama çalışmaları. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 13(1), 85-100.
- Sarı, D. (2017). *İlkokul 4. sınıf sosyal bilgiler dersinde yaratıcı drama yöntemi kullanımının öğrencilerin akademik başarılarına, tutumlarına ve öğretimin kalıcılığına etkisi*. (Tez No. 481334) [Yüksek Lisans Tezi, Ordu Üniversitesi- Ordu]. Yüksek Öğretim Kurulu Tez Merkezi.
- Selvi, K., & Öztürk, A. (2000). Yaratıcı drama yöntemi ile fen öğretimi. *Eğitim ve Bilim*, 25(116), 1-14.
- Sezer, T. (2008). *Okul öncesi eğitimi alan beş yaş grubu çocuklara sayı ve işlem kavramlarını kazandırmada drama yönteminin etkisinin incelenmesi*. (Tez No. 216941) [Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi- Bolu]. Yüksek Öğretim Kurulu Tez Merkezi.
- Şirin, S. (2011). *Anaokuluna devam eden beş yaş grubu çocuklara sayı ve işlem kavramlarını kazandırmada oyun yönteminin etkisi*. (Tez No. 277422) [Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi- Bursa]. Yüksek Öğretim Kurulu Tez Merkezi.
- Tok, Y., ve Ünal, M. (2020). Investigation of mathematical skills of 60-72 months old children attending preschool education in terms of some variables. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 9(1), 168-184.
- Van de Walle, J. A. (2007). *Elementary and middle school mathematics: Teaching developmentally* (5th ed.). Boston: Pearson Education.
- Van Laere, K., ve Vandenbroeck, M. (2018). The (in) convenience of care in preschool education: examining staff views on educate. *Early Years*, 38(1), 4-18.
- Wagner, B. J. (2002). Understanding drama-based education. *Journal (Israel)*, 52, 53-57.
- Watkins, B. (2018). Drama as game. In *Issues in Educational Drama* (pp. 35-48). Routledge.
- Xiajing, Z. (2021). The current state of academic research in drama education in mainland China: a response to Chenchen Zeng's article in RiDE 24: 4. *Research in Drama Education: The Journal of Applied Theatre and Performance*, 26(2), 306-311.
- Yaşar, M. C., ve Aral, N. (2011). Türkiye'de okul öncesinde drama alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(22), 70-90.
- Yenilmez, K. ve Uygan, C. (2010). Yaratıcı drama yönteminin ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin geometriye yönelik öz-yeterlik inançlarına etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(3), 931-942.
- Yıldız, E. (2021). Yaratıcı dramayı yöntem olarak kullanmak: Matematik öğretiminde öğretmen görüşleri. *Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi*, 2(2), 109-135.

Yumurtacı, N., ve Mede, E. (2021). Using creative drama in teaching English to young learners: Effectiveness on vocabulary development and creative thinking. *Ilkogretim Online*, 20(1), 115-128.

EKLER

EK-1. Başarı Testi

Adı – Soyadı :

5-6 Yaş Grubu Çocuklarda Sayı ve İşlem Kavramının Kazanılmasına İlişkin Başarı Testi

	Başarılı	Başarısız	Düşünceler
3.3'den başlayarak 10'a kadar ileriye doğru birer ritmik sayma			
5.10'dan başlayarak 1'e kadar geriye doğru birer ritmik sayma			
7.5'den başlayarak 1'e kadar geriye doğru birer ritmik sayma			
9.Gösterilen 3 rakamını yazma			
10.Gösterilen 7 rakamını yazma			
11.Gösterilen 10 sayısını yazma			
14.Söylenilen 4 rakamını yazma			
15.Söylenilen 9 rakamını yazma			
16.Söylenilen 10 rakamını yazma			
19.Sayı tablosunda söylenilen 5 rakamını gösterme			
20.Sayı tablosunda söylenilen 8 rakamını gösterme			
21.Sayı tablosunda söylenilen 10 sayısını gösterme			
24.Sayı tablosunda gösterilen 5 rakamını söyleme			
25.Sayı tablosunda gösterilen 7 rakamını söyleme			
26.Sayı tablosunda gösterilen 10 sayısını söyleme			
29.8 nesneyi sayarak kaç tane olduğunu söyleme			
31.6 nesneyi sayarak sembolü olan rakamı gösterme			
33.9 rakamının ifade ettiği sayı kadar nesneyi gösterme			

35. Sayı tablosundaki 5 rakamı ile 5 rakamına ait rakam kartını eşleştirme			
36. Sayı tablosundaki 8 rakamı ile 8 rakamına ait rakam kartını eşleştirme			
41.Üç Şekil kartından sayıca eşit kartları eşleştirme (5nesneli-7nesneli-5nesneli)			
42.Üç Şekil kartından sayıca eşit kartları eşleştirme (8nesneli-9nesneli-9nesneli)			
43.Şekil kartındaki nesne sayısı ile doğru rakamı eşleştirme (2nesneli Şekil kartı-2rakamı)			
44.Şekil kartındaki nesne sayısı ile doğru rakamı eşleştirme (8nesneli Şekil kartı-8rakamı)			
45.1’den 9’a kadar olan rakamları sıraya dizme			
47.1’den 10’a kadar ritmik sayarken atlanılan 4 rakamını bulma			
48.1’den 10’a kadar ritmik sayarken atlanılan 8 rakamını bulma			
51.4-5-(?) rakam dizisinde sonda olması gereken rakamı bulma			
52.7-8-(?) rakam dizisinde sonda olması gereken rakamı bulma			
53.3-(?)-5 rakam dizisinde ortada olması gereken rakamı bulma			
54.6-(?)-8 rakam dizisinde ortada olması gereken rakamı bulma			
55.(?)-3-4 rakam dizisinden başta olması gereken rakamı bulma			
56.(?)-7-8 rakam dizisinden başta olması gereken rakamı bulma			
57.Nesne Şekillerinin bulunduğu kartları sayarak soru işaretinin yerine gelmesi gereken nesne sayısını söyleme (1 – 2- (?) - 4)			
58.Nesne Şekillerinin bulunduğu kartları sayarak soru işaretinin yerine gelmesi gereken nesne sayısını söyleme (4 – 5- (?) - 7)			
59.Sıralı nesne Şekillerinden 3. sıradaki nesneyi gösterme			
60.Sıralı nesne Şekillerinden 9. sıradaki nesneyi gösterme			
61.Sıralı nesne Şekillerinden gösterilen nesnenin sırasını söyleme (beşinci)			
62.Sıralı nesne Şekillerinden gösterilen nesnenin sırasını söyleme (sekizinci)			

EK-2. Öğrenci Bilgi Formu

Çocuğun Adı Soyadı :

Doğum Tarihi :

Okulun Adı :

Cinsiyeti :

1. Çocuğun kardeş sayısı nedir?

- a) Tek çocuk (Kardeşi yok)
- b) Bir kardeşi var
- c) İki kardeşi ve daha fazlası var

2. Çocuğun doğum sırası nedir?

- a) İlk çocuk
- b) Ortanca veya ortancalardan biri
- c) Son çocuk

3. Anne – Babanın öğrenim düzeyi:

	Anne	Baba
İlkokul mezunu		
Ortaokul mezunu		
Lise mezunu		
Üniversite mezunu		

4. Anne Baba Yaşı:

	Anne	Baba
25 yaş altı		
26-35 yaş		
36 yaş ve üzeri		

5. Baba çalışma durumu:

a) Çalışıyor

b) Çalışmıyor

6. Anne çalışma durumu:

a) Çalışıyor

b) Çalışmıyor

EK-3. Drama Planları

Etkinlik Adı	:	Eğlenceli Rakamlar
Etkinlik Türü	:	Drama, Müzik, Türkçe (Birleştirilmiş Bireysel ve Büyük Grup Etkinliği)
Yaş Grubu (Ay)	:	60-72 Ay

Kazanımlar Ve Göstergeleri

BA Kazanım 1: Nesne/durum/olaya dikkatini verir.

Göstergeleri:

Dikkat edilmesi gereken nesne/durum/olaya odaklanır.

BA: Kazanım 4: Nesneleri sayar.

Göstergeleri:

İleriye/geriye doğru birer birer ritmik sayar.

Sıra bildiren sayıyı söyler.

BA Kazanım 10: Mekânda konumla ilgili yönergeleri uygular.

Göstergeleri:

Mekânda konum alır.

MGA Kazanım 1: Yer değiştirme hareketleri yapar.

Göstergeleri:

Belli bir yüksekliğe zıplar.

Belirlenen mesafede yuvarlanır.

MGA Kazanım 5: Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder.

Göstergeleri

Müzik ve ritim eşliğinde çeşitli hareketleri ardı ardına yapar.

DA Kazanım 7: Dinledikleri/izlediklerinin anlamını kavrar.

Göstergeleri:

1. Sözel yönergeleri yerine getirir.
2. Dinledikleri/izlediklerini açıklar.

DA Kazanım 8: Dinledikleri/izlediklerini çeşitli yollarla ifade eder.

Göstergeleri:

Dinledikleri/izlediklerini drama yoluyla sergiler.

Dinledikleri/izlediklerini şiir yoluyla sergiler.

SDA Kazanım 10: Sorumluluklarını yerine getirir.

Göstergeleri:

Üstlendiği sorumluluğu yerine getirir.

Materyaller:

Ritim aleti, renkli sayı kartları, minderler

Sözcükler ve Kavramlar:

1-10 arası sayılar

Sıra sayıları

Marakas

Öğrenme Süreci

- Öğretmen, çocukları hoş geldiniz diyerek karşılar.
- Drama yapılacak alana minderler yerleştirilir.
- Çocuklara daha önceden hazırlanmış 1’den 10’a kadar sayıları içeren renkli kartlar gösterilir ve sıralamaları istenir. (3’ den başlayarak 10’ a kadar sıralayın, 5’ den başlayarak 10’ a kadar sıralayın, 5’ den başlayarak 1’ e kadar geriye doğru, 10’dan başlayarak 1 e kadar geriye doğru vb.)
- Öğretmen bu sıralı kartlar arasından çocuklara göstermeden herhangi bir kartı alır ve çocuklardan eksik olan rakamı bulmalarını ister.
- Daha sonra bu kartları çocuklardan boyunlarına asmaları istenir.
- Çocuklara yerde hareketsizce duran birer top oldukları söylenir.
- Öncesinde çocuklarla birlikte bir tekerleme söylenir.

1.2.3

(Tekerleme)

Bir iki üç
Ebelik pek güç
Dört koca teker
Beş dibe çöker
Altı ne güzel
Yedide dur
Sekizde vur
Dokuzda atla

Onda tepe takla...

- Bu arada öğretmen elindeki ritim aleti (marakas) ile yavaşça ses çıkarmaya başlar
- Öğretmen ritim aletiyle her ses çıkardığında söylediği rakam olan top yuvarlanacaktır.(Örneğin;1 numaralı top yuvarlansın)
- Sırayla her rakam için aynı şekilde yönerge uygulanır.
- Ve öğretmen müzik aletini hafifçe hızlı hızlı sallamaya başlar ve bütün topların yuvarlanması gerektiğini söyler.
- Daha sonra her topu eliyle zıplatacağını söyler. Ritim aleti ile her ses çıkışımda söylediği rakamın yer aldığı top öğretmenin yanına gelir.
- Her çocuk için aynı yönerge uygulanır.
- En sonunda öğretmen artık topların artık hafifçe havasının indiği söylenerek etkinlik sona erdirilir.
- Topların trenle seyahat etmek ister mi denilerek çalışmayı devam ettirir.
- Öğretmen bir tren olacağını söyler.
- Çocukların her biri sınıfın farklı köşelerinde duraklarda yolcu olarak yerlerini alır.
- Öğretmen çuf çuf diyerek yolculuğu başlatır.
- Hangi rakamın önüne gelirse o çocuk trene yolcu olarak binecektir.
- Tüm rakamlar bitene kadar etkinlik sürdürülür.
- Şimdi nereye gitmek isterdiniz düşünün’’ der.
- Çalışma bitiminde gözler açılır ve çocuklara gittikleri yerler hakkında sorular sorulur.

Değerlendirme

- Çocuklar hayal ettiklerini yerin resmini çizerler.
- Kendinizi top olarak hissetmeniz eğlenceli mi?
- Tren yolculuğunuz nasıl geçti?
- En çok hangi rakam olarak yolculuk yapmak isterdin?

Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

- Çocukların sıralama konusunda rakamları karıştırabileceği düşünülerek sözel yönergeler kullanılmasına
- Etkinlik esnasında yönergeleri tane tane ifade etmeye
- Çocukların tümünün etkinliğe katılımına dikkat edilmelidir.

Önerilen Diğer Etkinlikler : Öğrencilerden gittikleri ya da gitmek istedikleri yerler ile ilgili Şekil yapmaları istenebilir.

Aile Katılımı

- Velilerden çocuklarla birlikte bu etkinliği evde ailecek oynamaları istenir.
- Ayrıca öğretilen tekerlemeyi evde sık sık tekrar etmeleri istenebilir.

Etkinlik Adı	:	Ormandaki Hayvanların Gizemli Hediyesi
Etkinlik Çeşidi	:	Matematik, Drama, Sanat
Yaş Grubu (Ay)	:	60 - 72 Ay

Kazanım ve Göstergeler

Bilişsel Gelişim

Kazanım 1. Nesne durum olaya dikkatini verir

Göstergeleri: Dikkat edilmesi gereken nesne durum olaya odaklanır.

Kazanım 2. Nesne durum olayla ilgili tahminde bulunur.

Göstergeleri: Nesne durum olayla ilgili tahminini söyler. Tahminiyle ilgili ipuçlarını açıklar. Gerçek durumu inceler. Tahminiyle gerçek durumu karşılaştırır.

Kazanım 3. Algıladıklarını hatırlar.

Göstergeleri: Nesne durum olayı bir süre sonra yeniden söyler.

Kazanım 4. Nesneleri sayar.

Göstergeleri: Belirtilen sayı kadar nesneyi gösterir. Saydığı nesnelerin kaç tane olduğunu söyler.

Kazanım 5. Nesne veya varlıkları gözlemler.

Göstergeleri: Nesne varlığın adını söyler.

Dil Gelişimi

Kazanım 2. Sesini uygun kullanır.

Göstergeleri: Konuşurken nefesini doğru kullanır.

Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 3. Kendini yaratıcı yollarla ifade eder.

Göstergeleri: Duygu, düşünce ve hayallerini özgün yollarla ifade eder. Nesneleri alışılmışın dışında kullanır. Özgün özellikler taşıyan ürünler oluşturur.

Motor Gelişim

Kazanım 4. Küçük kas kullanımı gerektiren hareketleri yapar.

Göstergeleri: Kalem doğru tutar.

Öğrenme Süreci

Etkinlikler	Öğrenme Süreci
Matematik	• Öğretmen sınıfa giren çocukları karşılar. • Öğretmen çocukların yerdeki yaprakları görmelerini bekler. • Öğretmen çocuklara bu yapraklar neden yerde olabilir şeklinde sorular sorar. • Çocuklar yaprakları takip ederek meyve kartlarını ve üzerindeki mektubu bulur. Çocuklar öğretmenden mektubu okumalarını ister. • Öğretmen mektubu okur. (Mektup) • Öğretmen önce şaşkın sonra ise mutlu bir ifadeyle çocuklara bakar ve “Çocuklar her biriniz ne kadar şanslısınız, çok çok uzaktaki ormanlardan buraya hayvanlar tarafından toplanarak getirilmiş meyvelere sahipsiniz”. der. • Hadi şimdi hep beraber bu meyveleri mektupta belirtildiği gibi sayalım der.(5 tane elma, 6 tane şeftali, 7 tane armut, 8 tane kivi, 9 tane muz 10 tane kayısı) • Öğretmen çocuklarla beraber kaptaki meyve kartlarını sayar ve tahtaya sayı sembolünü ve yanına ilişkin meyvenin temsili resmini asar. • Öğretmen mektubun arkasında yazılı olan bilmeceyi okur. (Bilmece) Çocuklar bilmeceyi çözmeye çalışır. Cevabını veren çocuk verdiği cevaptaki meyveyi tekrar sayar. • Böylece çocuklar artık hangi hayvanın kaç tane hangi meyveden getirdiğini öğrenir. • Öğretmen çocuklara her hayvanın topladığı meyveler nasıl birbirinden farklıysa, her hayvanın çıkarttığı seste birbirinden farklıdır der ve drama etkinliğine geçilir.
Drama	Isınma ve Rahatlama Aşaması • Öğretmen içinde farklı hayvan Şekilleri bulunan kura torbasından çocukların birer tane kart çekmesini ister. • Öğretmen çocuklara şimdi seçtiğiniz hayvanı arkadaşlarınıza

	anlatabilirsiniz der. • Çocuklar seçtiği hayvanın taklit ederek bildikleri özelliklerini (çıkarttıkları sesler de dahil) sırasıyla arkadaşlarına anlatırlar. Doğaçlama Aşaması • Öğretmen 1’den 10 kadar bir sayı seçer ve sayışmada kim çıkarsa o çocuk seçtiği karttaki hayvanın sesini seçilen sayı kadar hayvana ilişkin sesi çıkararak hayvanı taklit eder ve tekrar sayışma sayılarla devam eder. Değerlendirme Aşaması Öğretmen çocukları çevresine toplar ve çocuklara; • Biraz önce oynadığımız oyunda hangi hayvanlar vardı? • Oyunda senin rolün neydi? • Hangi hayvan sesini çıkarırken çok zorlandınız? • Sence bir kedi köpek gibi havlayabilir mi? • Sen hangi hayvanın sesine sahip olmak isterdin? • Daha önce bir kedinin kaç defa miyavladığını duydunuz? Sorularını yönelttikten sonra meyveler çocuklara eşit paylaştırılıp yenilir. • Çocuklar boşalan kaptaki kâğıtları görür. • Çocukların her biri kabın içindeki kâğıtlardan birini alır. • Kâğıtlar çocuklar tarafından incelenir. • Öğretmen çocuklara hayvanların bu kâğıtlara sakladığı şifrenin ne olabileceğine dair tahminlerini sorar ve sanat etkinliğine geçilir.
Sanat	• Öğretmen çocuklara, “Hayvan arkadaşlarımız şifreyi çözebilmemiz için bir ipucu bırakmış, ipucunda şifreyi çözerken mürekkep kullanabileceğimiz yazıyor. Hadi şimdi mürekkep yardımıyla bu şifreyi çözelim”. der. • Çocuklar mürekkep ile kâğıdı boyadıklarında daha önceden beyaz mum ile yazılmış olan farklı sayılar yavaş yavaş belirginleşir. (EK 3) • Öğretmen çocuklara saklı olan sayının adını sorar. • Çocuklar ortaya çıkan sayıların adını söyler.

Değerlendirme	Etkinlik sonunda öğretmen çocuklar çevresine toplar ve onlara sorular sorar. • Hangi hayvan bizim için 9 tane muz toplamıştı? • Hangi hayvanın boyu çok uzundu? • Yavaş hareket eden hayvanın adı neydi? • Bizim için 5 tane elma toplayan hayvanın adı neydi? • Hayvanlar bize çözmemiz için hazırladıkları şifreyi neye koymuşlardı?
----------------------	---

(Mektup)

Sevgili Çocuklar

Biz ormanlarda yaşayan hayvanlarız. Biliyorum ki siz çocuklar bizleri çok iyi tanıyorsunuz. Ben ve arkadaşlarım çok çalışkan hayvanlarız, ormanda kendi yiyeceğimizi kendimiz bulur, kendi evimizi kendimiz yaparız. Ormanda hepimizin farklı görevleri vardır. Bizler bu görevleri yerine getirerek birimize yardımcı olur ve ormanı koruruz. Siz sevgili çocuklar bizleri çok sevdiğinizi biliyorum, bizlerde siz çocukları çok seviyoruz. Bugün hayvan arkadaşlarımla bir karar aldık ve siz çocuklar için en sevdiğimiz meyveleri topladık. Sizler kaptaki meyveleri saydıktan sonra sayfanın arkasında yazan bilmeceleri çözerek biz hayvanları daha iyi tanıyabilir ve hangimizin hangi meyveyi sizler için toplamış olduğunu öğrenebilirsiniz. Ayrıca size çözmeniz için bir şifre bıraktık bu şifreyi çözerken çok eğlenebileceğinizi düşündük.

- **İpucu** : Mürekkep kullanabilirsiniz.

- **Bilmece**

- ❖ Eğer bir gün ormana gelirsen olduğun yerde bekle beni
O kadar uzun bir boya sahibim ki hemen görüm seni
Bu gün senin için topladım 7 tane en sevdiğim meyveden
Bil bakalım ben kimim? (Zürafa)
- ❖ Eğer bir gün ormana gelirsen bana seslenmen yeter

O kadar uzun kulaklara sahibim ki seni hemen duyabilirim

Bugün senin için topladım 6 tane en sevdiğim meyveden

Bil bakalım ben kimim? (Tavşan)

❖ Eğer bir gün ormana gelirsen acele etmeden bekle beni

Ben koşmayı o kadar çok severim ki seni hemen bulabilirim

Bugün senin için topladım 5 tane en sevdiğim meyveden

Bil bakalım ben kimim? (At)

❖ Eğer bir gün ormana gelirsen beni sen bulmalısın

Çünkü ben o kadar yavaş hareket ederim ki seni bulmam günlerimi alabilir

Bu gün senin için topladım 8 tane en sevdiğim meyveden

Bil bakalım ben kimim? (Kaplumbağa)

❖ Eğer bir gün ormana gelirsen

Beni sevimliliğimden tanıyabilirsin

Bu gün senin için topladım 10 tane en sevdiğim meyveden

Bil bakalım ben kimim? (sincap)

❖ Eğer bir gün ormana gelirsen

Ağaçların üstünde görebilirsin beni

Bu gün senin için topladım 9 tane en sevdiğim meyveden

Bil bakalım ben kimim? (maymun)

Etkinlik Adı	:	“Rakamlarla Eğleniyoruz”
Etkinlik Çeşidi	:	Matematik, Drama ve Müzik (Bütünleştirilmiş Küçük Grup Etkinliği)
Yaş Grubu	:	60-72 Ay

Kazanımlar ve Göstergeler <u>Bilişsel Gelişim</u> Kazanım 1. Nesne/durum/olaya dikkatini verir. Göstergeleri: Dikkat edilmesi gereken nesne/durum/olaya odaklanır.) Kazanım 4: Nesneleri sayar. Göstergeleri: İleriye/geriye doğru birer birer ritmik sayar. Belirtilen sayı kadar nesneyi gösterir. Saydığı nesnelerin kaç tane olduğunu söyler. Kazanım 7: Nesne ya da varlıkları özelliklerine göre gruplar. Göstergeleri: Nesneleri miktarlarına göre gruplar.) <u>Dil Gelişimi</u> Kazanım 5:Dili iletişim amacıyla kullanır. Göstergeleri: Sohbeta katılır. Duygu, düşünce ve hayallerini söyler.) Kazanım 8. Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla ifade eder. Göstergeleri: Dinledikleri/izledikleri	Öğrenme Süreci Öğretmen çocuklara buraya gelinceye kadar yolda hangi rakamları gördünüz? sorusunu yöneltir. Çocuklardan bazıları cevap verir: • Öğretmenim ben tabelada 6 rakamını gördüm. • Öğretmenim ben arabanın üzerinde 9 rakamını gördüm. • Öğretmenim ben duvarda 3 rakamını gördüm der. Öğretmen çocukların cevaplarını alarak böylece rakamları pekiştirmiştir. Öğretmen, çocuklarla beraber “Sayı Tablosu” adlı drama etkinliğini yapmak üzere alana geçerler. “SAYI TABLOSU” Öğretmen 1’den 10’a kadar olan rakam kartlarını hazırladığı tabloya yapıştırır. • Elimi kaç defa çırparsam o kadar zıpla ‘1-2...10’ • Parmağımı kaç defa şıklatırsam o kadar dizlerine vur ‘1-2....10’ • Şimdi hepiniz sönmüş balonsunuz ve ben sizin içinize 10 defa üfleyeceğim. 10. kez üflediğimde siz birer şişmiş balon olacaksınız. 1...2...3...4...5...6...7...8...9...10 • Şimdi balonların ağzını bağlıyorum. Artık uçan balonsunuz. Gökyüzünün her tarafına savruluyorsunuz. Çok yorulunuz, havanız bitiyor hadi aşağıya inin.
---	---

ile ilgili sorular sorar. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorulara cevap verir. Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına anlatır. Dinlediklerini/izlediklerini, drama yoluyla sergiler. <u>Sosyal ve Duygusal Gelişim</u> Kazanım 15. Kendine güvenir. Göstergeleri: Grup önünde kendini ifade eder.) <u>Motor Gelişimi</u> Kazanım 5. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder. (Göstergeleri: Bedenini, nesneleri ve vürmalı çalgıları kullanarak ritim çalışması yapar. Basit dans adımlarını yapar. Müzik ve ritim eşliğinde dans eder. Müzik ve ritim eşliğinde çeşitli hareketleri ardı ardına yapar.) <u>Materyaller</u> Sayı Tablosu etkinliği <u>Kavramlar</u>	Üzerine 1’den 10’a kadar nesnelerin olduğu Şekilli kartlar dağıtır. Çocuklardan bu Şekilli kartları sayılarına göre sıralamalarını ister. Daha sonra sıralı olan Şekilli kartların 3. sıradaki 9. sıradakini göstermeleri ve öğretmenin gösterdiği Şekilli kartın kaçınıcı sırada olduğunu söylemeleri istenir (5. ve 8. sıradaki). Çocuklar bu Şekilli kartları boyar. Öğretmen çocuklardan bu kartları sayı tablosu üzerindeki sayılarla eşleştirmesini ister. Bir süre sonra müzik alanına geçilir. Öğretmen şimdi sizle “Neşeli sayılar” adlı şarkıyı söyleyeceğiz. • Ne de güzel sayı saymak Birdir bunlardan ilki Ardından gelir iki Bir de oldu üç Bunları saymak çok güç Dört oldu aman Koca tekerlekli arabam Beşkardeş oldular Neşeyle doldular Şimdi de oldu altı Tatlı oldular tatlı Atladı oradan yedi Bunlar daha bitmedi Hala bunlar sekiz Hepsini biz yeriz Sürpriz yaptı dokuz İşte hokuz pokuz Bir ses geldi oradan Ve çıkageldi on. (İki el gösterildikten sonra alkışlanır) Şarkıyı söyledikten sonra etkinlik biter.
---	--

Rakamlar	
Aile Katılımı Çocuklarınızla beraber rakamlarla ilgili uygulamalı etkinlikler yapılmasını ve eğlenceli video seyretmeleri önerilir.	
Değerlendirme • <u>Drama da neyi canlandırdık?</u> • <u>Drama yaparken nasıl hissettiniz?</u> • <u>Siz uçan balon olmak ister miydiniz?</u> • <u>Hangi rakamı sevdiniz?</u>	

Etkinlik Adı	:	Rengârenk Sayılar
Etkinlik Türü	:	Drama, Sanat, Müzik (Birleştirilmiş Bireysel ve Büyük Grup Etkinliği)
Yaş Grubu	:	60-72 Ay

Kazanımlar ve Göstergeleri

BA Kazanım 3: Algıladıklarını hatırlar.

Göstergeleri:

Nesne/durum/olayı bir süre sonra yeniden söyler.

Hatırladıklarını yeni durumlarda kullanır.

BA Kazanım 4: Nesneleri sayar.

Göstergeleri:

İleriye/geriye doğru birer birer ritmik sayar.

Belirtilen sayı kadar nesneyi gösterir.

Saydığı nesnelerin kaç tane olduğunu söyler.

DA Kazanım 5: Dili iletişim amacıyla kullanır.

Göstergeleri:

Konuşmak için sırasını bekler.

Duygu, düşünce ve hayallerini söyler.

DA Kazanım 7: Dinledikleri/izlediklerinin anlamını kavrar.

Göstergeleri:

Sözel yönergeleri yerine getirir.

Dinledikleri/izlediklerini açıklar.

DA Kazanım 8: Dinledikleri/izlediklerini çeşitli yollarla ifade eder.

Göstergeleri:

Dinledikleri/izlediklerini müzik yoluyla sergiler.

Dinledikleri/izlediklerini drama yoluyla sergiler.

SDA Kazanım 14: Sanat eserlerinin değerini fark eder.

Göstergeleri:

Sanat eserlerinde gördüklerini ve işittiklerini söyler.

Sanat eserleri ile ilgili duygularını açıklar.

MGA Kazanım 5: Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder.

Göstergeleri:

Bedenini kullanarak ritim çalışması yapar.

Müzik ve ritim eşliğinde çeşitli hareketleri ardı ardına yapar.

Materyaller:

Sayıların bulunduğu çalışma kâğıtları, pastel boya, renkli kâğıtlar, bilgisayar

Sözcükler ve Kavramlar:

Tuval, fırça

1-10 arası sayılar

Renk kavramı

ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklar çember olurlar.
- Çocuklara “Hepimiz birer boya fırçasıyız, önümüzde yağlı boya renk kovaları var.
- Müzik eşliğinde bedenimizi kullanarak sayıları yazacağız.
- Önce 1’den 10’a kadar sayalım mı?” denir.
- Şimdi tuvalerimizi alalım.
- Çocuklara “Tuvalin ne olduğunu bilen var mı?” diye sorulur. Cevaba ulaşmak için ipuçları verilir. (Tuvalin Şekil yapmakta kullanılan, özel olarak hazırlanmış bez olduğu açıklanır.)
- Hareketli müzik eşliğinde çocuklara;
- Fırçalar ayağa kalksın ve kâğıtlara doğru yürüsün” diye bir komut verilir.
- Yavaş yavaş kâğıtlarımıza doğru ilerliyoruz.

Şimdi kâğıda seke seke gidelim.

Şimdi kâğıda başımızla 1 rakamını çizelim.

Şimdi kollarımızla kâğıdımıza 2 rakamını çiziyoruz.

Şimdi ellerimizle kâğıdımıza 3 rakamını çizelim.

Şimdi diz kapaklarımızla kâğıdımıza 4 rakamını yazıyoruz.

Şimdi ayaklarımızla kâğıdımıza 5 yapıyoruz.

Şimdi sıra 6'da. Topuklarımızla kâğıdımıza 6 çizelim.

Ve şimdi de dilimizle 7 rakamını çiziyoruz.

Burnumuzla kâğıdımıza 8 çizelim mi?

Şimdi de saçlarımızla kâğıdımıza 9 rakamını çiziyoruz.

Son olarak gözlerimizle kâğıdımıza 10 rakamı çiziyoruz.

- Daha sonra “Artık bacaklarımızı rahatça uzatalım ve eserimizi seyredelim. Mükemmel oldu değil mi?” diyerek çocukların dinlenmesi sağlanır.
- Müzik bitiminde “Şekillerimizi alıp uygun bir yere kaldıralım, eve giderken götürmeyi unutmayalım” diye canlandırma yapmalarına fırsat verilir.
- Çocuklar, pastel boyalarını alarak masalara otururlar. Öğretmen “Biraz evvel bedenimizle yaptığımız resmi şimdi resmi kâğıdı üzerine yapalım” der ve çalışmaya geçilir.
- Çalışma sırasında pastel boyanın nasıl kullanılacağı, etrafına dağıtmadan temiz çalışılmasına ilişkin örnek verilir, model olunur.
- Her bir çocuğa önceden çizilmiş olan rakamlar bir adet rakam boyama çalışma sayfası verilerek konuyu pekiştirmeleri sağlanır.
- Bu esnada tekrar müzik açılarak çocukların müzik eşliğinde etkinliği yapmaları sağlanır.

DEĞERLENDİRME

- Rakamları yazarken hangi renkleri kullandınız?
- Yazdığın rakamlardan en çok hangisini beğendin?
- Vücudunla rakamları yazarken ne hissettin?
- Tuval üzerine yağlı boya ile yapılmış rakamları gördünüz mü? Anlatınız
- Evinizde pastel boya ile Şekil yapıyor musunuz?

DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR

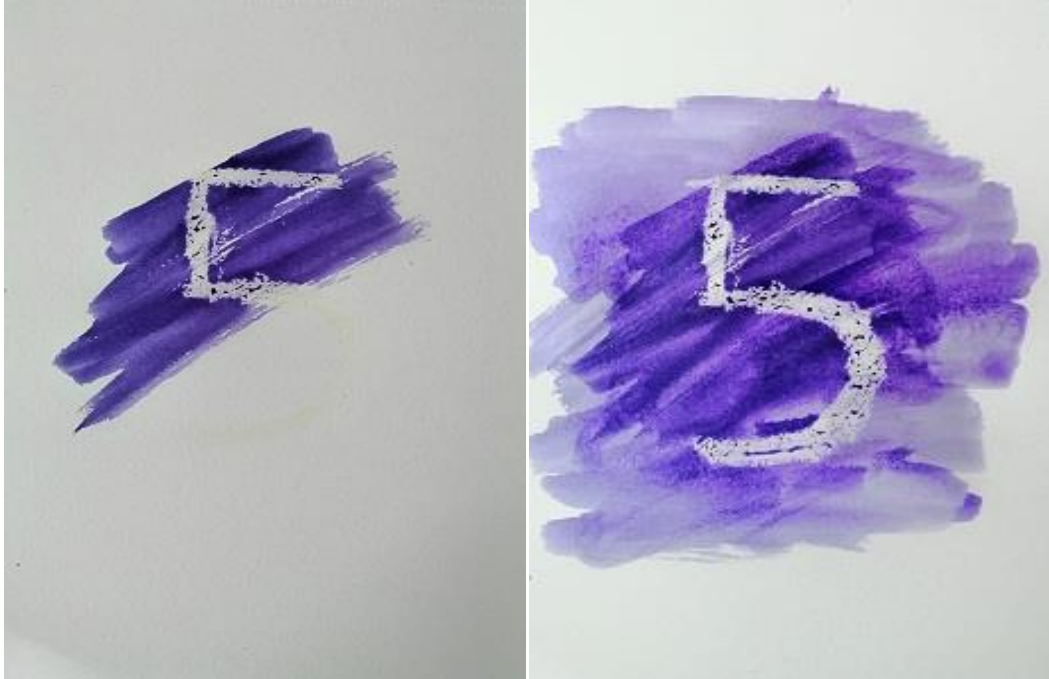
- Rakamlar somut olarak gösterilerek isimleri söylenebilir.
- Yönergeler çocukların düzeyine göre göre diz kapağımızla, dirseklerimizle, çenemizle, dudaklarla gibi çeşitlendirilebilir.
- Etkinliğin müziği hareketli seçilmeli ve sözsüz olmalıdır. Müzik sözlü olarak tercih edilmişse şarkı sözleri çocukların beden, zihin, ruh ve ahlak yapısını olumsuz etkilemeyecek şekilde olmalıdır.

ÖNERİLEN DİĞER ETKİNLİKLER

- Çocuklara renkli düğmeler dağıtarak, rakamları yazmaları istenebilir.
- Rakamlarla ilgili bir şarkı dinletilerek kavram pekiştirilebilir.

AİLE KATILIMI

- Ailelere evlerinde temizlik kaygısına kapılmadan önlem olarak çocuklarıyla büyük boy kâğıtlara parmak baskısı ile sulu boya çalışmaları yapmalarını, çocukların farklı işler yapmaktan keyif aldıklarını anlatan ipuçları verilerek önerilerde bulunulur.

EK-4. Ölçek İzin Belgesi

Ek 5. Etik kurul İzin Belgesi

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURULU
Eğitim Bilimleri Birim Etik Kurulu Karar Formu**

KARAR BİLGİLERİ	Toplantı Sayısı: 08 Karar No: 03	Toplantı Tarihi:27.08.2021
	Aşağıda bilgileri verilen yüksek lisans tez ile ilgili çalışmanın, etik ilkeler açısından değerlendirilmesi isteği ile ilgili husus görüşüldü. Yapılan görüşmelerden sonra; söz konusu yüksek lisans tez ile ilgili yapılacak çalışma için, araştırmanın gerekçe, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak konuyla ilgili çalışmanın gerçekleştirilmesinde etik ve bilimsel yönden sakınca bulunmadığına, Etik Kurulu oy birliği ile karar vermiştir.	
ÇALIŞMA BİLGİLERİ	Proje Yürütücüsü: Abdul Samet ASLAN Çalışma Konusu: Drama Yönteminin Okul Öncesi Eğitime Devam Eden 5-6 Yaş Grubu Çocukların Rakam Kavramını Öğrenmelerine Etkisi	

EĞİTİM BİLİMLERİ BİRİM ETİK KURULU		İMZA
Prof. Dr. Muhsine BÖREKÇİ	Etik Kurul Başkanı	
Prof.Dr. Yavuz TAŞKESENLİGİL	Etik Kurul Başkan Yardımcısı	
Prof. Dr. Betül ASLAN	Etik Kurul Üyesi	
Prof.Dr. Mücahit DİLEKMEN	Etik Kurul Üyesi	
Prof.Dr. Barış DEMİRCİ	Etik Kurul Raportörü	

Ek 6. Kurum Uygulama İzin Belgesi

T.C.
BAYBURT VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-13616634-605.01-31454620
Konu : Araştırma İzin Talebi
(Abdul Samet ASLAN)

09.09.2021

MÜDÜRLÜK MAKAMINA

İlgi : Atatürk Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 07.09.2021 Tarihli ve E-88179374-302.08.01-2100235649 Sayılı yazısı

Atatürk Üniversitesi ilgi yazısında "Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Abdul Samet ASLAN'ın "Drama Yönteminin Okul Öncesi Eğitime Devam Eden 5-6 Yaş Grubu Çocukların Rakam Kavramını Öğrenmelerine Etkisi" başlıklı tez çalışmasını 2021-2022 Eğitim-Öğretim yılı Güz dönemi içerisinde (Eylül-Ekim aylarında) Müdürlüğümüze bağlı Bayburt Kar Çiçekleri Anaokulunda uygulama yapmak istemektedir" denilmektedir.

İlgili ayse.meb.gov.tr adresinden başvurusunu yapmış olup, araştırma uygulamasının Müdürlüğümüze bağlı ilgili anaokulunda belirtilen tarihler arasında sınırlı kalmak üzere Covid-19 salgınıyla ilgili verilen mücadele, bu doğrultuda başta maske, mesafe ve temizlik kuralları olmak üzere alınan önlem ve tedbirlere uyularak, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa ve yürürlükteki diğer tüm düzenlemelerde belirtilen hüküm, esas ve amaçlara aykırılık teşkil etmeyecek şekilde, denetimi okul/kurum idaresinde olmak üzere, gönüllülük esasına göre okul müdürlüğünün sorumluluğunda ders dışı ve dersleri aksatmamak kaydıyla yapılması müdürlüğümüzce uygun bulunmaktadır.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Dursun YEŞİL
Şube Müdürü

Ek: İlgili Yazı ve Ekleri (29 Sayfa)

OLUR
Serdal SALIK
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdür V.

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Genç Osman Mahallesi Turgut Özal Bulvarı No:113 Kat:1 68000
Bayburt
Telefon No : 0 (458) 280 69 56
E-Posta: ormanogretim@meb.gov.tr
Kop Adresi : meb@trn11.kap.tr

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-abya>
İmgi adı: Muhammet AKDAŞ
Uzman : Şef
İnternet Adresi: bayburtm@meb.gov.tr Faks:4582806959

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evrakogm.meb.gov.tr> adresinden 2820-dc9a-3dcb-8a81-c05e kodu ile doğrulanabilir.

ÖZ GEÇMİŞ

Abdul Samet ASLAN, İlk ve orta öğrenimini Bayburt'ta tamamladı. 2004 yılında Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği Ana Bilim Dalı'ndan mezun oldu. Mezun olduğu yıl, ilk atama olarak okul öncesi öğretmeni olarak atandı. Daha sonra 2018 yılında Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalında tezli yüksek lisansa başladı. Halen okul müdürü olarak görevini sürdürmektedir.

